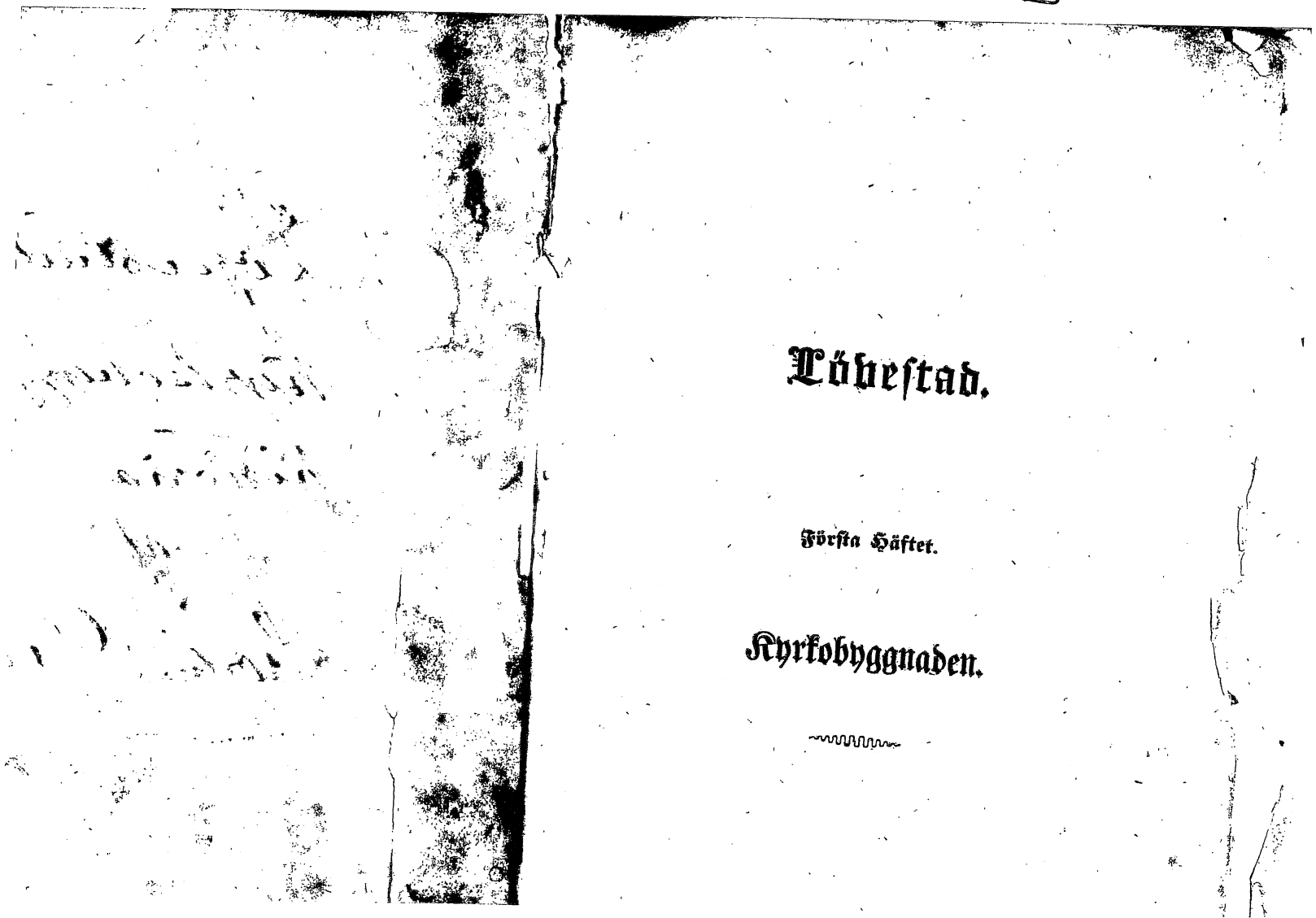

Åke A.

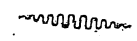
Prosten Jakob Quiding

Löbestad.

Första Häftet.

Kyrkobyggnaden.

Till Konungens Befallningshafwande i Malmö

och

Högwördiga Biskops-Embete i Lund!

Uti resolution af den 5 Juni 1856 hafwa Konungens Befallningshafwande och Biskops-Embete anmodat undertecknad tillse att arbetet wid Löwestads Kyrkobyggnad warder lagligen affsynadt.

Under den 20 Oktober samma år har Entreprenuren anmält kyrkan till insynning.

Den lag, som härwid i första hand skall lända till es- terrättelse, är 9 § af contractet d. 24 October 1853, der det heter, att Professor Brunius eger att i förening med kyrkans Eyslöman och 2:ne Församlingens ombud affsyna detsamma, emot hwars beslut något besvär af Entreprenuren icke må anföras.

Följande Söndag utlystes Sockenstämma till den 7 November för att utse förutnämnde 2:ne ombud, hwartill ut- sågos Byggmästaren Stenberg och Timmermästaren Johans- son i Lund. Sedan detta wal wunnit laga kraft, under- rättades desä om det dem lemnade uppdrag, hwarjemte Professor Brunius tillkrefs med anmodan att till syn be- stämna någon dag i samma månad. Under helgen erhöles skrifwelse från Stenberg och Johansson, att de woro förhin- drade att uppdraget emottaga. Som något swar icke an- lände från Professor Brunius, anbefalldes Klofaren Hells- quist att resa till Lund, för att, wid den möjlige händelse, att breswet icke framkommit, till Professorn framställa den deruti gjorda anhållan, samt begära hans hälfst skriftliga swar. Något skriftligt swar wille Professorn icke lemna, men gaf munteligen det bested, att han icke wille hafwa widare besättning med Löwestads Kyrkobyggnad.

På Sockenstämma den 11 Januari 1857 underrättades

laden i rätt tid färdig, om icke Församlingen wille folk, så emot Pastors föreställningar, förklarade och ade den talrika och bullersamma stämman, som påstod att war Björklunds och Entreprenurens egen-skuld, då wisade folk, som begärde tillräcklig dagspenning och wille nöja sig med 28 a 32 st. om dagen, enhälligt itgärden, att, om kyrkan icke woro under färdigt tak stember månad, enligt contractet, wille den hafwa Entreprenuren från arbetet skild. Pastor försökte att få de arande från detta förhastade och för hufwudsaken ånslösa beslut, men de woro alldeles obewekliga och wid- o betsamma. Pastor förklarade då, att beslutet skulle igheterna underställas, hwilket strart derefter skedde med rkanbe af de åtgärder, som woro af nöden, i händelse mlingens förhastade beslut godkändes.

in åtgärd widtog Entreprenuren härefter, att engage- ggmästaren Malmgren från Sölvesborg till arbetets ig och bedrifwande, hwilket war så mycket nödigare Entreprenuren helt nairt tillstod, att han icke sjelf för- citningar, och Malmgren med företedda hedrande betyg e, att han varit elew wid byggnadsakademien och större arbeten åfwen kyrkobyggnad under ledning. Denne ffade nu arbetare från Blekinge och genom den täflan deraf uppkom och hans månhet, att åfwen skaffa folk ten, bragte han arbetet derhån, att murarna till chor lepp hade nått gestimsen, då frost i November inträdde, esningen blifwit uppsörd, så att den kunde bräddelägs till slutet af året. Plåtbetäckningen begynte deremot 3er än inwid julen och fullbordades först under win- lopp, hwilken nya långsamhet orsakades deraf, att plät- ren icke hade förslag att hålla folk utan hade blott en medarbetare och till slut ingen. Detta förorsakade åter dattnet från regnet nedströmmade i murarne, isynnerhet midtquadratens hörn, der wäggarne ännu antyda wåta is frost och wåta upplöst kalkbruk.

Jade Entreprenuren tagit åtgärder i denna riktning ut, och för god betalning skaffat 100 personer om da- så hade möjligen både torn och öfriga byggnaden blif-

icke. Choret och Steppens murar kommo till gestimsen och tornet skadade wid 16 alnar.

Werkgefällen Björklund måste, i anledning af något upp- träde aflägsna sig i Oktober och Entreprenuren tillät ar- betspersonalen ledsaga hans affärd med hurrah och skott.

Entreprenuren hade emellertid icke uppfyllt sitt contract. Pastors noggrannhet i embetsärenden war honom bekant, men denna kunde möjligen motsägas och framdeles aflägs- nas under arbetets widare lopp, om en okunnig folkmasstas ondböme kunde misledas, des lidelser mot honom winnas, samt han derigenom affträmmas att contractsbrottet beifra. Jag säger hwarken, att Entreprenuren något sådant före- slagit eller sådant åsyftat, men följande facta höra till bygg- nadens historia.

Förstämde Församlingens beslut, som Pastor på allt sätt sökt afböja, utställdes till Entreprenurens förklaring, uti denna rubriceras Pastors anmälan om beslutet, som en ansökan af honom att få genom Entreprenadauktion åt au- nor perjon arbetet öfwerlåta, hwarefter han yttrar "att, ehuru ifrågavarande obehöfliga ansökan lemnar anledning till ett widlyftigare gemnåle, han blott will åberopa biso- gade utlåtande i ämnet af en del Församlingens röstegande ledamöter, deribland 2:ne af Byggnadsstyrelsen och Kyrko- wärbarne, hwilka alla upplyst, att flertalet af Församlings- boarna, om icke alla, äro af samma tanka" och tillförser han sig derföre bifall till sitt påstående med försäkran, att kyrkans murar skola komma under tak samma år, att en- dast en obetydlig del af tornet komma att till nästa år återstå, som tidigt nästa war, skall blifwa färdiggjordt, så att arbetet utan menligt inslytande derpå af dröjsmål, be- stämtdt skall blifwa färdigt till derföre bestämd tid, Septem- ber 1856. Det säkallade ulåtandet, så widt deruti war mening, innehöll först samma rubrik, att Pastor ansökt om Entreprenurens skiljande från arbetet och derefter, att Soc- kenstämman war utlyst för att få dagswerken, att Försam- lingen wäl påstod, att den wille hålla sig wid contractet, men icke att skilja Entreprenuren från arbetet, utan att fortsätta det samma med kraft, att så nu skedde, att ansökan

on, Anders Behrson, "ledamot i Byggnadsdirectio-
 som hade uppdrag att besörja tjenstbarheterna och in-
 3 annat, af Anders Nilsson, "kyrkowård", hos hvil-
 atrepreneuren logerade, Ola Jönsson "kyrkowård",
 Bengtson, Lars Behrson, Jöns Christenson, Behr
 , Astrad Behrson, Behr Behrson, Jöns Anderson,
 Olsson, Måns Nilsson, Lars Nilsson, Johan Gustaf
 borg, "löjtnant" och Nils Wigren "Smed."

n som wet, på hvad sätt dylika skrifter bland bö-
 mma tillwäga, fästet derwid icke mycken wigt, och här
 tes derföre endast, att Sockenstämman war utlyst om
 för arbetets påskyndande, hwadan således den besu-
 tgården kunde widtagas så wäl som den af Pastor
 ma, att man talar om ansökan af Pastor, som hwar-
 lutat eller sött, utom endast anmält, att Pastor slut-
 uestylles för falskt protokoll. Mera betecknande är det
 itrepreneuren behöft och ansett tillständigt att begagna
 k skrift för sitt ändamål.

rklaringen, utställd till sockandens påminnelser, före-
 församlingen, som war sökande, på Sockenstämma
 December. Derwid witsordades, dels att så tillgått
 det justerade protokollet af den 27 Augusti upptaget
 s att den förklaringen bifogade skrift af Anders Behr-
 d flera war till sina uppgifter falskt och wanskällande
 tillika upplystes, att Aboen Behr Hansson Nr 37
 id, som föreslagit Entreprenrens skiljande från ar-
 dermed åsyftade att påminna honom, att, om han
 lle uppfylla åtagna skyldigheter, kunde han förlora
 betet, derwid slutligen Församlingen utlät sig, att,
 entrepreneuren icke fullgjort sitt åliggande, att hafwa
 under färdigt tak i September månad utan mycket
 nu felades, ehuru widare skäl warit för handen till
 je med den bristande tuften bland arbetspersonalen
 s ständiga besök på byens femtonåriga lönnkrog
 pligt hindrat arbetets framgång, så wilsrådlig wid-
 righeter och följder, som ett annat beslut kunde för-
 och med afseende på den oförtrutenhet Byggnads-

felats, wille man nu stadna i det beslut, att tillswidare
 låta saken bero utan att för närwarande några yrkanden
 fullfölja. Wid aftens insändande förklarade sig pastor, som
 från början warit emot beslutet af den 27 Augusti, dela
 åsigten i det sednare, då arbetets rastare bedrifwande under
 de sednare månaderna, tyktes gifwa hopp, att Entreprenu-
 ren i sinom tid skulle kunna fullgöra sitt åliggande. Men
 anmälde han tillika, att Profesfor Brunius, under hvars
 tillsyn, enligt resol. af den 12 Juli 1853, arbetet blifwit
 ställt, ingen enda gång stället besökt, att den tillsyn Pa-
 stor och Församlingens ledamöter deråt funnat lemna, in-
 galunda, wid bristande tekniska insigter, i någon mån kun-
 nat ersätta nämde tillsyn, och äfwen, om dessa insigter
 funnits, hade Entreprenuren icke warit skyldig att råta sig
 efter dem, enär Församlingen genom Entreprenaden affagt
 sig husbonderätten under byggnadstiden, och arbetet desut-
 om af myndigheterna blifwit ställt under Profesfor Bru-
 nius föreskrifter och anhölls derföre, på anförda skäl, att or-
 dentlig beigtning sinne hållas af Byggnadsmästaren Möller i
 Nstad, i händelse Profesfor Brunius icke wille komma hit.
 Härpå resolwerades den 28 Jan. 1856, att, då Försam-
 lingen återtagit sitt yrkande om skiljande från arbetet, nå-
 got yttrande för närwarande deröfwer ej erfordrades, men
 förordnades Profesfor Brunius att, så fort se kunde, un-
 dersöka, om afwikelser från ritning och kostnads-förslag
 egt rum.

Då emellertid det wille synas som om en Församling
 inom Församlingen bildats för att till Entreprenrens för-
 mån motverka Konungens genom kyrkoritningen kungjorda
 wilja så wäl som Löwestads Församlings fördel, så ansåg
 Pastor sig böra söka gifwa en annan och nyttigare ritning
 åt denna verksamhetslust och framställde för Församlingen
 nödwändigheten, att äfwen den sjelf genom ombud sötte
 hafwa tillsyn öfwer byggnadene utförande efter ritning och
 kostnadsförslag och funno Församlingen detta så högst nöd-
 wändigt, att den dertill, efter Pastors förslag, utsåg Klo-
 karen Hellqwist, hwars karakter och handwerksficklighet
 och Löjtnant Ehrenborg, hwars samhällsställning borde

icke war sannolikt, att en annan lättare skulle kunna konungens vilja i verkställighet. Jag måste således på min plats och hade endast att på afstånd och att draga mig tillbaka så mycket möjligt war en jäsnung, som uppkommit genom sinness missly förtydningar af mitt wälmenta försök att skaffa reuren arbetare, för att sätta honom i tillfälle att icke fullgöra sitt åtagande.

I wintermånaderna 1856 begyntes på Snickarvarian, enligt contractet, bordt wara gjordt året förut, jan af April, innan de af winternwåtan genomwåta ännu fått en wårtorta, företogs den inre kalkberedningen. Vid slutet af April eller början af Maj anmälde jag, att han, missnöjd med Entreprenorens behandling, hans njugghet att tillsläppa contractsenliga mått med såldt myteri bland arbetarne, såg sig nödsakadt öfwergefwä, hwarföre han genast ernade afresa till, der han före krigets utrott haft anställning. Icke stod att öfwertala till att blifwa kvar här, men blef färdigt, tillfrågades han om bjelkverket och om öfret förekommit mig oriktigt, hwarpå han afgaf, att det icke kunde hjelpas, med mindre än nya och nytt basillkotat, itty att bjelkverket war förhugadt i oduglig timmerman för än han hitkom och blifadt hans warning, upplagdt i strid med ritningen. Omnämmande föranledde mig till den fordran, att fick afresa för än ritningen war återställd, hwilken tiden och således räddades från att i glömska och afse hafwa medkommit till Finland. Närmare redogöbjelkverk och taf förmälde sig Malmgren dock icke b att lemna.

Grund här af och i förening med den omständighet rappan och öfra delen af inre tornwäggen war murad med contractet, af tegel, att derpå en 2 1/2 alns 18 alnars hög gråstensmur skulle uppföras, att reuren inlemnät till Sockenstämman en requisition 10 tegel utöfwer, hwad Församlingen åtagit sig

Entreprenorens församling, måste jag änyo anlita myndigheterna och begära byggnadsarbetets inhiberande, till dess Professor Brunius kommit i tillfälle att besigtiga byggnaden och resolution fallit på den framställning jag med anledning af besigtningen kunde finna mig nödsakadt göra. Denna anmälan remitterades till Professor Brunius, som anmodades företaga besigtningen och föreskrifwa rättelser, hwaremot inställelsen icke ansågs för närwarande kunna bewiljas.

Straxt derefter eller den 17 Maj antom slutligen Professor Brunius för första gången sedan arbetet tagit sin början. Först af det som sedermera inträffade, kom jag till betänkannde der af, att det war af intresse för Entreprenoren, att Pastor kunde fråna besigtningen afslägnas, att denna blef så öfwerseende som möjligt, att Myndigheternas resolution der af kunde fås, utan att Pastor öfwer besigtningen hördes. Jag erkänner, att denna brist på förutseende ligger mig till last, men jag ansåg den sista punkten så mycket omöjligare, som min ansökan omförmälde ny framställning på grund af besigtningen.

Efter emottagande af ritningarna och contract begärde Professor Brunius, att jag icke måtte wara tillstådes wid besigtningen, hwilket bewiljades, emedan jag hade fullt förtroende till hans öwäld och noggrannhet, och gerna omfattade detta tillfälle att kunna efterkomma Professor Brunius önsningar. Denna eftergifwenhet war kanske ett fel af mig, ty, som jag sedermera erfor, möttes Professor på wägen af en wiss man, som derigenom fick tillfälle ombedja honom att han icke måtte gå för noga tillwäga, att Församlingen war lika belåten, om arbetet icke blef så bra, blott den kunde undwika processer, och på kyrkogården yttades högt af en annan person, att Pastor begärt besigtningen för att stada Entreprenorens. Denne framställades således, som den öfkyldigt förföljde, ehuru här icke kunde wara annan förföljelse än att göra konungens vilja gällande och församlingens fördel. Det war således barmhertighetskänslan, som anslogs

va hopp om rättvisande af Församlingens uppdrag, ska således hade att tillse och rätta och i händelse af nåd, anteckna anmärkningar till kyrkans blifwande af-
ag.

Någon dag i början af October, under det att Pastor ig Församlingens kyrkoarbete, framkom en af Entreprenens arbetare och öfwerlemnade honom på Kyrkogården sapper med hälsning från "Socknemännen". Förwä-
ide öfwer papperet, men öfwer hälsningen, då ingen nstämman varit hållen, der endast socknemännen kunna da skrifsvelser, stoppade jag papperet i säckau och öpp-
det efter hemkomsten, då det befanns vara en ansö- hos Konungens Befallningshafwande, att Pastor sjelf e bygga kyrkan, undertecknad af Anders Behrsons med Byggnads-direktion. Då Anders Behrsons person icke rep heja Löwestads Församling och någon på Socken- ma utfärdad laga fullmakt, som berättigade att föra nenännens talan icke war bifogad, lades handlingen ta utan vidare swar, i hopp att Anders Behrson skulle ra till befinning. Men jag föreställde Byggmästaren ngren så wäl det opassande, att Entreprenuren utan i för den genom Guds ord iuwigda platsen, lät be- a sina arbetare till dylikt ohynne öfwen som det skad- för Entreprenuren sjelf, om han sökte nedsätta Pastors nde, hwilket blott skulle än mera förfämra den redan i disciplinen, bland arbetarna och följerna deraf falla la på honom sjelf, Malmgren swarade, att han sagt eberholm om hans förwända beteende, att alla kom- : uppgjordes wid disken hos Anders Behrson, att holm fruktade, att Pastor wille tvinga honom att contractet, att, hwad på honom ankomme, han sna- kulle förebygga än befordra deras tillställningar. Om yttranden woro sanna, gifwa de upplysning om den d, som tycktes hafwa blifwit omfattad.

le bestomindre, ungefär en månad derefter, öfwerlem- iter en af Entreprenurens arbetare på Kyrkogården- ansökan om wite i händelse förklaring uteblef. Då ller nu någon fullmakt war befogad, som berättigade a församlingens talan, och i tro, att Konungens Be-

fallningehafwande upptoge obehörig talan samt under för- utfattning, att Lagen om kyrkobyggnad så i Sverige som Skåne, war tydlig, swarades härpå, att ansöfningen icke förtjente något swar, då Socknemäns skyldighet och Pastors boställes wanliga frihet woro hwar man bekanta.

Någon tid derefter, denna gång dock utom kyrkogårds- muren, kom åter en arbetare med ett papper, som innehöll en ansökan, att fränhända Pastorerna i Löwestad en kyr- kojord, som enligt på stället befintliga handlingar i egen- skap af löningsjord i 200 år och troligen deröfwer ätfoljt Löwestads Presteboställe. Den war undertecknad af Röst- nanten G. Ehrenborg och hans arbetsbönder till eit antal af 34, deribland Kyrkowårdarne och Riksdagsman Ola Swensson och en del af de bättre bönderna i Församlingen. Denna saks natur föranledde mig, att wid första tillfälle för de anlitade Myndigheterna framlägga handlingar af tryckta och otryckta källor från 1650 till mitt tillträde, som ådagalade, att Pastorerna under dessa 200 åren lagligen innehafst och innehade denna löningsjord och att socknemä- nens under förra pastoren gjorda bestidanden blifwit af Myndigheterna afflagna. Handlingarna i dessa 2:ne mål skola meddelas Socknemännen, när de blifwa till slut förda.

Så slutades emellertid året 1855. Sedan de skrifter Entreprenurens arbetare öfwerlemnade, slutligen hade un- der skrifter af en stor del bland de bättre inom Församlingen ansåg jag ett sådant samband mellan dem och honom hafwa uppsätt, att under pågående arbete ett märkligt hinder för Pastor förefanns, att befordra konungens wilja och bewaka Församlingens fördel, utan att blifwa blottställd för förnär- manden, lögn och försmädelser, obehagligheter och förföl- jelser af flera handa slag. Derill hade under samma år de af en upproffad läsareprest underblästa läsareoroligheterna härskades tillkommit hwilka öfwen fordrade uppmärksamhet. För mig, ensam i embetet wid ett folkrift pastorat och ett större contract, fordrade allt detta större ansträngning än jag ansåg förenligt med min halsa, hwarföre jag hos då- warande Biskoppen, med förmedlande af förhållandet, begärde att få vice pastor för Löwestads socken åtminstone under

amlingen, att 9 § i contractet förfallit derigenom, att professor Brunius förklarar sig icke vilja med besigtningen och att församlingen hvarken genom Synemännen eller ombud komma att i egenkap af synemännen i tingningen deltaga, med anledning hvaraf och då besigtningens instrumentet komme att församlingen föreläggas, be- att, ehuru församlingen icke komme att synemän utse, litväl skulle hafva ombud, som wid synen kunde vara varande, att församlingens rätt bewaka och förhindra, icke hela folkmassan komme tillstådes och med snad församlingen förde; och utsägas, med upphäfwande af hvarns försälda talan wid synen, till så bestaffade ombud mästaren Ehrenborg, Förvaltaren Carlsson och Ritzmannen Ola Svensson, hwartill kom Kloakaren Hell, som förbehöll sig sin rätt, att som boställsinnehafwande byggnadsstyldig wid synen vara tillstådes och anmärka synemännen de brister, hwarom han hade kännedom, allt af några fastadt willor, att Pastor afwen sjelf måtte tillstådes.

Sedan detta beslut wunnit laga kraft, har således stad- et om den Synerätt, hwarom 9 § omförmåler, blifwit arbjdt. Och, ehuru oförmodadt detta war, så kan icke, att sådant war lämpligast, då ingendera af de be- a synemännen egentligen war ojäfwig, enär Professor ius, enligt Konungens Befallningshafwandes och Bi- embetets resolution af den 12 Juli 1853, haft ledning af detta arbete och Entreprenuren varit styldig att sig hans föreskrifter till esterrättelse samt Professor ius wid besigtning, af den 17 Maj 1856 uti sin till- ngens Befallningshafwande och Biskops-Embetet in- berättelse af den 4 Juni förteगत de afwitelser från- zen, som då egt rum, och för hwilkas konstaterande litwit försäldt förordnad, enär widare, efter utkomsten mgl. Drefwet den 16 Nov. 1854, det åligger Pastor- det byggnaden kommer i det skick som ritningen ut- enär slutligen öfrige styksmännen woro byggnads- e eller af byggnadsstyldige utsedde ombud.

erfeater hafwa såwål Pastor som Entreprenuren an- ortens Domare, att synen förrätta, men afwen der

fått afflag på den grund, att sådana syner icke i första hand- tillhöra Domarembet och att, om Domaren enskildt åtog sig densamma, woro han jäfwig, att målet handläggas för den händelse, att twist uppstod.

Wid detta förhållande anser jag rättast, att saken hos Embetena änyo anmäla, med hemställan, huruwida icke lämp- ligast skulle synas, att, enär Konungens Befallningshafwande och Biskops-Embetena afwen sjelfwa äro jäfwiga i anseende till resolutionen med anledning af Professor Brunii besigt- ning utan wederbörandes hörande, anmoda Konungens be- fallningshafwande att förordna ortens konofogde Herr Be- fallningsman Witthoff, att, på fått wid economiska besigt- ningar å offentliga byggnader på landet, eljest plågar- ste, synen förrätta, dock med biträde af sakkunnige personer, der- ibland nödwändigt en pålitelig byggnadsstyldig och en plåtsta- gare. Härigenom bör man kunna hoppas, att ordentligen synadt blir. Upptagen af andra embetägörsmål i saken får jag föreslå någon dag straxt efter påsten, t. ex. Onsdag- en den 15 April. Kron- och Consistori-ombud torde af- wen försäldt förordnas.

Till intagande i Synens protokoll attar jag mig, som Pastor, styldig att här anteckna följande upplysningar och anmärkningar, hörande till denna byggnads historik och be- staffenhet.

Kongl. Maj:ts ritning af den 28 December 1847, är tyckligwis ännu i Pastors förwar och skall jemte contracter och kostnadsförslag hållas wid förrättningen tillhanda.

Uti resolution af den 12 Juli 1853 har Konungens Befallningshafwande och Biskops-Embetet ställt detta Pår- koarbete under Professor Brunii "ledning och tillsyn" (se N:o 3) och anbefallt, att i contractet skulle intagas, att Entreprenuren är styldig ställa sig till esterrättelse, hwad Hr Professorn i och för arbetets verkställande i öfwerens- stämmelse med ritning och kostnadsförslag finner lämpligt föreskrifwa.

Sedan Pastors flere gånger gjorda framställning att arbetet måtte genom accord upplåtas åt Professor Brunii Murmästare, Stenbera, för att derigenom blifwa försäkrad om den förres insigtsfulla och nitiska ledning, blifwit af

ningen afslagen och sedan wid den genomsträngningen, bland andra villkor, förefästades, att arbetet skall på ptember 1853 något anbud icke blifwit gjort, inropades på ny auction den 21 Oktober arbetet af Åbo-Årtan Andersson, Behr Andersson och Anders Behr-Årtan vilka sitt straxt derefter öfwerläto på gamle Byggen Cederholm, som nytt kostnadsförslag uppgjort.

Id honom upprättades under den 24 Oktober 1853 contract, som, efter arten af-entreprenadcontracter, af-innefattade köpecontract att anskaffa de i kostnadsför-på grund af ritningen förtecknade materialier till i get upptagna priser. Detta contract blef af Konun-Besallningshafwande och Biskops-Embeter godkändt i November 1853.

Efter det byggmästaren Cederholm, sedan han om hösten lagt grundvalarna till byggnaden, omkring slutet af afslidit, erböd sig hans sterbhus, Entan Maria Ceder-och sonen Johan Cederholm, som återställde ritningarna a fadren i November emottagit för att afteckna, att ira fadrens förbindelser, så wida på dem öfwerläto af-arbetscontractet och det icke förbrades, att köpecontract-isannt skulle fullgöras. Sedan Församlingen härtillet och Sterbhuset förskaffat ny borgensförbindelse af nye Ewen Olsson, Behr Andersson, Anders Behrson, Årtan, Johan Andersson, Anders Nilsson, i Ham-unda och Sunneberga byar, tillåt Konungens Besall-Årtan och Biskops-Embeter genom resolution af d. 17 April 1855, att afslidne Cederholms sterbhus arbetet så-a fullföljde. Och sedan Kongl. Maj:ts tillstånd att be-a jernplåt i stället för stiffertak erhållits, upprättades Entreprenuren, i enlighet med 4 § af contractet, nytt act om denna del af byggnadsarbetet, hwilket contract ändes i ref. af den 5 Augusti 1855.

Wid det egenliga arbetets början i Maj 1855 anmälde gesällen Björklund, att afslidne Cederholm uraktlåtitt att hna ritningarna, hwarföre åt Björklund lemnades till-, att hos Pastor taga nödig kännedom om dem, och se-

att afteckna ett exemplar till bruk wid arbetet.

Genast wid arbetets början wisade sig, att man icke wille rätta sig efter Pastors tillfågelses, ty, då Björklund tillfå-des, att draga sockeln i rät linia efter ritningen, swarades, att det ernade han göra wid rappingen. Arbetet gick för öfrigt särdeles långsamt. Pastor fordrade 50 personer om dagen, men wanliga antalet war emellan 15 och 30. Ar-betetsfolket war sammankommet från ättilliga håll och fun-nos sådana, som warit dömda för stöld. En del hade be-någenhet för starka drycker och kunde tillfredskälla denna benågenhet på den gamla omhuldade lönntrögen i byen. Hårtill kom den omständighet, att disciplinen war dålig, hwilket allt i förening med klagan, att man wid weckans slut fick mindre dagspenning än wid början skulle warit ut-loswadit, orsakade att arbetsstyrkan wisfa dagar, isynnerhet Måndagarne, nebsteg till ett mycket ringa antal. Entreprenuren lät wisserligen, på min uppfordran, göra pålysning-ar om arbete i angränsande församlingar, men de härige-nom tillkomna bortgingo åter efter Fördagens liqwid. Entreprenuren styllade på werkgesällen och denke på den förre, men förhållandet war, att båda woro i contractet och hade gemensam fördel att betala så liten dagspenning som möj-ligt. Följden blef, att i slutet af Augusti, efter 4 måna-ders arbete, byggnaden endast framstridit till 6 almars höjd, då 8 alnar på kyrkan återstod och 26 på tornet utom 6 ornerade gaslar, oaktadt hela byggnaden skulle, enligt con-tractet, wara under färdigt tak den sifte September. Endast en månad återstod. Misshänsje med arbetets långsamhet be-gynte uppstå i Församlingen, hwarföre, och då Pastors till-fågelses endast stenkort efterkommos samt således på denna wäg något icke stod att uträtta, någon annan utwäg icke syntes honom återstå än om församlingen kunde förmås att mot betalning lemna så mycket folk som erfordrades för att på den återstående månaden så byggnaden under färdigt tak. Då flera delade hans tanka härutinnan utlystes sockenstäm-ma till den 27 Augusti för widtagande af någon åtgärd till byggnadens påskyndande, derwid nyssnämde utwäg af Pastor föreflogs. Men oaktadt werkgesällen Björklund, öf-

edan inlemnadt besigtningen, öfwertygga mig, att jag
lit för noga tillwäga, att bjelkverket war rätt utfördt,
att det war lagdt på lika sätt i Swedala kyrka och
så war utwisadt på hans projektriting, som af Kongl.
låt i den delen blifwit stadfästad. Det förra war na-
wis icke något skäl, att det här skulle wara på lika
möjligen är det äfwen der orätt), det andra åter hål-
heller stånd, ty äfwen å Professorns ritning war
färningen tagen å tvärskjeppet, och desutom län-
mplar till esterrättelse, som är försedt med Konungens

Att bjelkarna, som å detaljritningens för inwän-
sket genomfärning hafwa 8 tumms bredd, i byggnads-
dast har mellan 6 a 7.

Att 2-tums plankorna, som på ritningen ligga
bjelkarna, i det stället blifwit inskurna i bjelkarna
sa genom 8 sådana inskär förswagade från 10 tum

Att plankfyllnaderna härigenom blifwit undgångna
de plankor, som skulle legat under bjelkarna.

Att speglarna, som på ritningen hafwa $1\frac{1}{2}$ tumms
utgöras af till wraf gallrade bräder på $\frac{3}{4}$ a 1 tum,
då dessa speglar tillika skola tjena till golf ofwan-
etta hänseende icke utan wäda kunna begagnas.

U Professor Brunius nu kan säga, att detta basli-
i det hela rätt utfördt, det öfwergår samerligen
prepp, men jag är icke sak-kunnig, tror mig blott ha
sundt förstånd.

genom, att Myndigheterna, mig ohörda och utan
ritningen genom min underskrift blifwit witsordad,
bekantskap med rätta förhållandet, resolwerade, und-
repneuren den gången att omgöra taket, och Pro-
hunnit tyfslåtenhet gjorde honom för tillfället en wär-
st, som blir än större, då troligen Församlingen, om
lyst om saken och förtruten, att hafwa blifwit föb-
t, ändå heldre behåller det dåliga än underkastar
omaf. Men Pastors bemödande att få Konungens
öfjd, har icke erhållit förwäntadt, och, då här blott
ja om lönad för Konungen, berättigadt föb hwat-

ten af Professor Brunius eller Myndigheterna. Sjelfwa
besigtningens besynnerliga och motsägande innehåll, hade
bort göra dem saken misstänkt.

Det återstod nu ingen annan utwäg än att wid med-
belandet af besigtningen åt församlingen, säga rena sannin-
gen, byggnadens tillstånd och byggnadsfrågans ställning,
med erinran, att, då Pastor icke kunde utföra saken till För-
samlingens fördel, den sjelf måtte wara angelägen att se
upp med sin rätt för att åtminstone få byggnaden så hjelp-
lig som möjligt, att icke de redan dryga kostnaderna komme
att ökas för dem och efterkommande. Detta skedde men icke
alldeles med den påföljd, som varit önskwärd.

Någon tid efter Malmgrens afresa i Maj månad an-
lände ett bud från Entrepneuren och affordrade ritningen.
Denna numera serdeles wigtiga handling, tillhörig Pastors
archivet, hwarken kunde eller borde widare komma ur min
hand, utan laga myndighets uttryckliga och skriftliga be-
fallning och egde desutom Entrepneuren, som icke efter
contractet hade någon rätt att hafwa handlingen i handom
att personligen inställa sig hos Pastor. I stället att detta
efterkomma, sammanbudade han socknemännen att möta hos
Anders Behrson, för att genom deras handräkning utbekom-
ma ritning. Denna olagligen tillhopakomna Församling,
som icke kan kallas Lövestads församling, hwilken endast sin-
nes till wid Gudstjenst eller lagligen utlyst sockenstämma,
förhöll sig dock i så måtto lagligt, att den icke widtog nå-
gon strängare åtgärd än att afsända tvenne mera sarsade
personer för att af Pastor begära ritningen. För dessa för-
klarade Pastor, att han icke ur sin hand på eget beråd kunde
den utlemna, att det war ett intresse för Entrepneuren att
få den förskörd eller så tilltuffad (en icke ohörd method), att
den icke kunde wid syn begagnas till kontroll öfwer bygg-
nadens öfwerensstämmelse dermed, att han för öfrigt icke
kunde fästa affeende på en olagligen tillhopakommen Försam-
lings beslut, men tillkännagaf derjemte för dem, som enskilda
personer, att, när Entrepneuren sjelf insann sig, skulle han
eller hans ombud få i vittnens närvaro ritningen afteckna.
Entrepneuren wille dock i början icke fogas sig härefter un-
der yttrande, som det sådes, att han icke böjde sig för per-

1853 i anspråk för en offhylligt förföljd människas för-
Besigtningens instrumentet finnes dateradt den 4 Juni
nlemnades den 5 Juni på cancelliet till Landssekrete-
af Profesorn sjelf, under uppgift, att han icke wille
till Herren på kontoret, dit ärendet dock hörde. Sam-
ag hafwa myndigheterna utan att lemna Pastor del
sigtningen enligt hans begäran och utan att instru-
t war af honom witsordadt, honom ohördan, resolwe-
itt för närvarande kunde ansökningen ingen åtgärd
leda, dock anmodades Pastor tillse, att arbetet warder
en affsynadt samt ändringar och rättelser widtagne, in-
entreprenadsstämman utbetalades. Genom detta beslut
itetgjordes Konungens i 1854 års förordning tyd-
åstyftrade wilja att få afwikelser rättade under
ende arbete.

besigtningen innehåller först, att kyrkan öfwerensstäm-
ned ritningen, men sedan att ritningens råta linea för
n icke blifwit iakttagen och att sockeln blifwit till ytter-
rad förfuskad, widare att fensterbågarna blifwit anbragte
ten af omfattningarnas språng med ytrande, att, en-
itningen, hade de bort ansättas å samma språngs inre
r, att längs- och tvärskeppets samt choret's basillifotaf är
et hela rätt utfördt, dock med någon ofstefhet i midtqwa-
n. Man får således här weta, att kyrkan öfwerens-
ner med ritningen och att den icke öfwerensstämmer med
gen. Och det kan wara sant nog.

ör öfrigt heter det, att arbetet är lika så bra som an-
arbeten å landsbyggen, der sakkunnig persons led-
brister (se ref. den 12 April 1853) och att kyrkan är
ypförd, att den lofwar framtida bestånd, men att grå-
n icke blifwit tillräckligen tuktad för att behålla kalk,
vera tegel blifwit i omfattningar användt än som be-
r, om man rätt förstått huru man skolat bete sig (se
if den 12 Juli 1853), och slutligen anser Profesorn
epreneuren icke böra stillas nu från arbetet, hwaraf ett
innat ändå aldrig kan blifwa, hwar det med bättre
ing elseft kunnat för samma pris blifwa. (se ref. d. 12
1853). Denna sednare huldbhet om Entreprenuren war
åldeles obehöflig, då frågan om hans stilsande från ar-

betet redan för fem månader sedan förfallit och något Pro-
fesorns ytrande i den helen icke blifwit påfalladt. Det
säges till siffrone, att feken med sockeln, fensterbågarna och
takindelningen icke kunna afhjelpas, men enskildt ytrade Pro-
fesorn till mig, att det kunde afhjelpas, fast det föll sig nå-
got dyrt.

Det som nu i denna besigtning blef för myndigheterna
förtegadt och hwarom undersökning blifwit begärd, war föl-
tande:

1:o Att tegel blifwit användt till den stora thorbågen,
att på hela kyrkans inre sida mot taket blifwit tegel användt
på $1\frac{1}{2}$ alns höjd och omring 1 alns bredd, således till
torntrappan och inre tornmuren, hvilken sednare likväl der-
efter blifwit undanröjd. Det war om denna tegel, som un-
dersökning blifwit begärd, emedan församlingen icke till dessa
föremål skulle bestå tegel och Entreprenuren dock, Försam-
lingen och Pastor ohördan, tillgripit den för andra i con-
tractet bestämda föremål anställdade tegeln. Någon klagan
öfwer utskytskänning med tegel, der den skulle användas,
hade icke blifwit för. Profesorn har således swarat på
annat än som frågats. Men då genom nämnde obehöriga
användande af Församlingens tegel, det efter kostnadsför-
slag anställdade beloppet blef ofkräfligt och Entreprenuren
fordrade mera tegel, war det nödwändigt att få utredt och
uppstalladt det obehörigen använda beloppet, för att utredna
om det icke varit tillräckligt för de föremål, dertill den blif-
wit bestämd.

2:o Att tjockleken på tornmuren blifwit tvärtemot rit-
ning och contract redan wid torntrappans slut minskad med
 $\frac{1}{2}$ aln.

3:o Att östra och westra dörrarnas dörr-staplar blifwit
placerade uti omfattningens inre språng i skället, efter rit-
ningen, uti de yttre.

4:o Att bjelkverket blifwit i midtqvadren lagdt i sö-
der och norr, ehuru tvärskeppets genomfärning å ritningen
utvisar deras läge i öster och wester.

Att enskildt skrifwelse, föranledd af min skriffliga be-
gåran, att så förhållandet med bjelkverket utredt, försköte
Profesorn, under föregifwande, att mitt bref anländt, sedan

1812, har således blifwit bragt till slut 14 år, med byggnadens uppförande 1856; önskligt hade att den fått ett bättre slut. Jag har framställt besvär för att wisja, dels att, hwad under förhanden wäromständigheter kunnat göras, stett för att få Konungens i 1854 års bref uttryckta befallning, när en Entrepreneur will trofja och sätta sig mot, understödd af folk, utan så wisja han förses med tillräcklig makt, att ögonblickliga rättelser, utan att ändamåtslöft anklagelser, som icke så fort kunna så säker kunskap och fatta som behöfwes, att icke felet göres ohjelpligt utan dens råserande. Hade nämnde bref stadgat Entreprenemans förlust för afwikelser från ritningen och hade icke blifwit utfatt för besigtningssman, som förtjänbara afwikelser, så hade möjligen Pastorene blifwit tillfälle att så arbetet rätt. Men härtill förbrades nu, att dylika ritningar åtföljas af beskrifningar, som huru ritningen skall förstås och utföras, hwilket mycket nödigare, som det är förlätligt, om Pastore icke der icke hafwa studier i den ritningen, misstaga hwilken sakkunnige ofta äro oense om en ritnings stånd.

tillhör synen, att närmare beskrifwa, huru den bygg- som under sådana förhållanden tillkommit. Såsom unniq har jag med smått och stort endast 30 an- ar, hwilka jag anhåller, att Synen må anbefallas besöka och, i händelse de besinnas riktiga, wisso- eljest mot-stäl förebriaga. Tabell öfwer dimensio- r jag icke tid och tillfälle att upprätta. Tidsord- r arbetet och dess öfwerensstämmelse med contrac- af historiken. (Se besigtningss protokollet Bil. N:o 24)

igen får jag anhålla, att synen, utom undersökning anmärkningar och Byggnadens öfriga beskaffenhet, gningen intaga de afwikelser, som egt rum, be- rättelser, som erfordras för att få byggnaden öf- rensstämmelse med ritningen samt upprätta för-

Jag på kostnaden, som erfordras för dessa rättellers ut- förande.

Löwestad den 2 Mars 1857.

J. N. Goiding.
P. 2.

N 2.

Resolution.

Landshöfdinge-Embete, som, på Entreprenuren Johan Cederholms ansökan, under den 14 stiftidne Februari anmo- dat Magistraten i Wikad, att Förordna Byggnads- och erforderliga handtverkare till att verkställa den ifrågawarande besigtningen å Löwestads kyrka den dag, hwarom med kyr- kans Söfvelomän öfwerenskommes, förnyar härmedelst berör- de anmodan, samt förordnar herr Kronofogden Witthoff att wid besigtningen tillstådeswara och föra protocol. Krono- Rådsmanen i orten bör tillstådeswara som Kronoombud. Om förordnande af Conffitorit-ombud anmodas Pastore- Embete göra anmälan å behörig ort. Malmö Lands-Con- tor den 4 April 1857.

På Landshöfdinge embetets wagnar:

C. G. Bråkenhjelm.

C. Isberg.

N 3.

Resolution. Konungens Befallningshafwande och Bis- kopps-Embete finna stäligt förordna, att den nya kyrko- byggnaden, som, enligt den af Kongl. Majestät under den 28 December 1847 nådigst stadfästade ritningen, skall för- ses med schiffertal och angående hwilken Landshöfdinge och Biskopps-Embete redan genom resolution af den 2 Augu- sti 1852 förklarar, att densamma bör företagas så fort ste- kan, må, såsom pluraliteten af Församlingen önskat, på för- söf utbudas på Entreprenad-auction, hwilken kommer att förrättas wid kyrkan Tisdagen den 6 September kl. 11 f. m. Pastors-Embete anmodas hålla auctionen och derefter höra Församlingen, huru wisda den åstundar antingen, att något af de derwid stebda anbudn antages eller att arbe- tet upplåtes genom accord. Ut i båda fallen bör contract upprättas med entreprenuren och jemte auctionprotocollet bit insändas för att af Konungens Befallningshafwande och Biskopps-Embete pröfwad. Dr Professorn och ordensleba-

e af laga former. En för mig okänd person kom
ra och wille se ritningen och fick det swart, när
mi ihop med Entreprenören skulle sådant kunna se-
jen: insann sig Herren sjelf, blef af mig fö-
å sitt uppförande och lofwad, att hans arbetare på
im skulle få begagna och afteckna ritningen. Häraf
ade sig under arbetets widare förlopp såväl Werkge-
Björklund, som åter blifwit antagen, som Entrepren-
skon. Under det att dessa en gång i Augusti månads-
rens närvaro dermed waro sysselsatta, inställde sig
nereuren med ansökan till Konungens Besallnings-
ide om handräkning att utbetomma ritningen. Swad
rut är anfördt, meddelades Konungens Besallnings-
ide jemte erinran, att Entreprenören i 1 1/2 års tid
st ritningen till afteckning utan att detta stett men-
stors-Årshwet står under Domkapitlet, förmodade Pa-
tt denna sak i första hand icke kunde på sätt begärdt
af Konungens Besallningshafwande upptagas. Mig
refter icke blifwit meddeladt, hwad beslut, som fattats,
et har rykteswis berättats, att ansökan blifwit bifal-
För min del kan jag icke tro, att sådant kunnat se,
som möjlighet endast skulle beredts att förekomma
itroll öfwer byggnadens öfwerensstämmelse med rit-

otären Hellqwist, som å mina och Församlingens
i, närmare bemälade arbetet, fullgjorde detta troget,
raste åsven slutligen draga sig undan af anmäld or-
t arbetarne 2:ne gånger samlats omkring honom un-
tande åtbörder och att ett rykte kommit till honom,
fått tillsägelse af en wis man, att på ena eller andra
löra bort honom.

lutligen under den 20 October anmäldes kyrkan till
ig under det kyrka och torr undergått andra stryknin-
wilken till en del nedförlides af regn, men fullborba-
nan månadens slut. Under färdigt tal kom således
den först i October 1856 i stället för September

af nycklarna, som bordi wara till Pastors Embetet af

wardet, med öfverföran som i den följande
etter slutadt arbetet, men då derefter den affordrades denne
swarades, att han efter undfängen föreskift lemnat den till
Ryttmästaren Ehrenborg. Då kyrkwarden Anders Nilson
skickades till denne för att begära nyckeln, swarades af ho-
nom, att han wid järnbansinwigningen i Lund öfwerlemnad
den till Entreprenören. Denne, tillstrifwen, uppgaf, att
han icke wiste, hwar den fanns, men att han skulle ställa
nyckel till synen. Då således nyckeln war i olända händer,
så, till säkerhet för äffilligt kyrkans inventarium, tillfråga-
des Församlingen på Stämman, om den wille betosta sig läs
och nyckel till norra dörren, hwilket aflögs med den an-
anmärkning, att om Entreprenören förfört nyckeln, war
det hans skyldighet att anskaffa annan läs. Efter stämman
tillstämmande emellertid Ryttmästaren Ehrenborg, i närvaro
af Öfverwaktaren Carlsson, att han hade nyckeln, men hade
som ett förtroende uppdrag emottagit den af Entreprenören
under löfte, att icke aflemna den för än wid synen. Pa-
stor förklarade då, att han hwarken wille, det Ryttmästaren
skulle swika det förtroendet, ej heller wille Pastor på sneds-
wägar emottaga besagde nyckel, då han begärt den å em-
betswägnar. Som Pastor sålunda fått weta, att nyckeln
war i säkra händer, har han låtit den hwiå till Syn-
nen. Om den då icke lemnas, torde laga myndighet få be-
stämman, hwarest Löwestads 4:de kyrkonyckel skall förwaras.

Såwant är det bebröfliga, stundom löjerwärdande förlep-
pet med Löwestads kyrkas byggnad, en lärwit underwis-
ning, hwilka förwedlingar kunna uppkomma, der allmogens
föreställningar och tankar blifwit missledda. Jag hoppas
dock, att en gång Församlingen skall lärd af det resultat,
som uppkommit, erkänna, att jag i denna delen för des rätt,
gjort hwad jag kunnat, att jag i stället för förföljare warit
den för rättwisan skall förföljde, och att det slutligen skall
blifwa för en hwar klart, att Församlingens fördel blir större
och dess skada mindre, om den sluter sig till sin Pastor, i
stället att stöta honom från sig och göra honom öfverflam.
Utän dess förtroende och medhåll, kunna dess angelägenhe-
ter af ingen till dess fördel stötas.

ga efter bjelkverk och en del bräder, om så skall behöfva något snickarearbete från Lund, samt det öfriga från

5:o. För den oförmödade händelse, att Ch. Sig. Förnngen skulle här tillämpas, då detta contract icke inneådan egenskap, som i nämde förordning omnämnes, iger jag mig att bewillningen erlægga, då denna afse är i kostnadsförslaget upptagen.
Lövestad den 24 Oktober 1853.

Mag. Cederholm.

församlingens wägnar förklara wi oss härmed nöjda.

J. N. Qviding

P. L.

Anders Nilsson.

Ola Jönsson.

Byggnadsmästaren Cederholm och Lövestads kyrkas fysik i begges närvaro här ofwan tecknat sina bewittna

L. J. Trägårdh.

M. Sellqwist.

v. P.

Klockare.

widimeras:

J. N. Qviding.

P. L.

7.

Resolution. Det med Byggnadsmästaren Cederholm ingångna om nya kyrkobyggnaden i Lövestad godkännes.

almö Landscontor den 7 Nov. 1853.

Quensel. C. G. Bråkenhjelm. Wilh. Faye.

8.

Protokoll wid Sockenstämma med Lövestads församling den 6 November 1854.

Stämman, wederbörligen utlyst, företog sig först: t bese grunden till nya kyrkobyggnaden och som undersöknings tiden tillfälle varit att se, det den lades efter conu behörig bredd och djup, fann den rättwist, att den nu godkänna och berättiga Entreprenören Cederholm

att uppbära första terminen af entreprenadsumman med 3500 R:dr Rico.

Uppläst och erkändt.

Ola Behrson. Nils Nilsson.

In fidem
J. N. Qviding.

N:o 9.

Protokoll wid Sockenstämma d. 1 April 1855.

Sockenstämman war utlyst sifstleden Söndag af skäl och för ändamål, som här efter följer:

Sedan Byggnadsmästaren Cederholm, som genom arbets och köpecontract sig förbundit att uppföra Lövestads nya kyrka och att dertill efter uti kostnadsförslaget bestämda priser anskaffa wisfa materialier, afwidit, efter det att grunden i löst blifwit lagd och en del bjelkar levererade, så hade Pastor efter enskildt samtal med socknemännen, uppfordrat Cederholms sterbhus, att de betingade materialierna leverera, samt borgensmännen Jöns Andersson i Frenninge och Behr Nilsson i Ahlestad, att på grund af deras proprieborgen arbetscontractet fullgöra, samt, i händelse sterbhuset skulle brista i leverence af materialierna, afwen sådana anställa. Med anledning här af hade borgensmännen, ehuru de icke wille undandraga sig den åtagna förbindelsen, likwäl framställt den önskan, att från nämde förbindelse blifwa fria och Cederholms sterbhus hade genom Enkan och sonen Johan Cederholm framställt den begäran, att, under ledning af verkgesällen Björklund, som arbetet begynt, så fullgöra de af fadren uti arbets och köpecontractet åtagna förbindelser, men om sterbhuset icke fick fullgöra båda contracterna, så hwarken ansåg det sig skyldigt eller wille fullgöra köpecontractet ensamt och för försinämde fall sonen Johan Cederholm som wid stämman war tillstådes lofwat att anställa ny borgensförbindelse som nu företeddes, undertecknad af Aboarna Ewen Olsson, Behr Andersson, Anders Behrson, Nils Åkesson, Johan Andersson, Anders Nilsson, alla i Hammarlunda och Gunneberga byar och bewittnade af 3:ne wittnen samt till borgensmännens wederskäftighet styrkt utaf Pastor i Hammarlunda Hr Prosten J. N. Qviding.

Wid nu företagen öfwerläggning medgaf Församlingen för sin del, att Enkan Mari Cederholm och sonen Johan Cederholm singe öfwer taga afwen arbetscontractet.

För den händelse, att församlingen, som vill hos Kongl. Majestät söka tillåtelse, att utbyta schiffertaf mot jernplåst på kyrkan, skulle dertill vinna nådigt tillstånd, så åtar jag mig att äfwen derefter rätta mig mot ersättning för en högre deraf förorsakade kostnad efter uppgjordt kostnadsrslag, som vinner godkännande af behöriga myndigheter, vilkas pröfning denna punkt då kommer att särskildt underställas. Men bör jag härmed hafwa besked före nästa slut.

5:o. Gångdörrarna, som göras dubbla, skola beklädas med förefrist, stolraderna, predikstolen, altaret, knäfallet, dörren, Chorskranket, basilliketafet, fensterbågarna, skola på det nästa öfverensstämma med ritningen och med omsorg arbeta af godt torrt och gammalt virke af kunnig snickare från stad som af Pastor godkännes. Fensterbågarna skola anbringas, så, att wid slagregn watten icke inngår.

6:o. Golvvet i gångarna lägges af god tegelsten, men olarna och på altarplatsen samt i sacristugan af goda torra bräder.

7:o. Gångdörrarna och bänkraderna målas i effärg, predikstolen, altarbordet och disken samt Chorskranket uti lackerad marmorfärg allt med god oljefärg och säker isfa utan föregående lindränkning, och der förqyllning anbringas, skall sådant ske med åtta guldb. Basilliketafet målas i olja och i sådan couleur, som framdeles bestämes.

8:o. Allt fensterglas skall bestå af tjockt, godt och starkt skott kronglas och fenstren wara försedda med tillräckliga järn.

9:o. Frågamarande byggnad skall af mig verkställas det minsta till det största så, att icke något det ringare uti brister i något afseende till dimensioner och förorden, prydnader och inredning och eger Herr Profes. Brunius, som skall anmodas hafwa ledningen af detta och hwilkens förefrister det åligger mig att under arbetets fortgång ställa mig till esterrättelse, att i förning kyrkans Syfslomän och 2:ne församlingens ombud af

syna det samma, emot hwars beslut något besvär icke må af mig anföras.

10:o. Detta arbete företages så, att under nästkommande år lägges grunden, hvarjemte den provisionella klockstapel anbringas och derpå följande år eller 1855 företages byggnaden, så att den i slutet af September år under färdigt af, hwarefter det öfriga så fullföljes, att kyrkan är färdig till affyning i September 1856 och, om församlingen brister i fullgörande af dess åtaganden, åtager jag mig likwäl, att låta arbetet fortgå, så att det på den bestämda tiden är färdigt, med rättighet att få ersättning för den kostnad för materialier och arbete, som mig derigenom förorsakas.

11:o. För verkställighet af de åtaganden Församlingen gjort må en byggnadsstyrelse med ordförande tillsättas till hwilken jag har att wända mig för behöfliga requissioner.

12:o. För hela detta arbetets bestånd i ser på hvarandra följande år från den dag arbetet blifwit wederbörligen insynadt och godkänt, för binder jag mig answara med skyldighet att upprätta alla de brister, som dera under tiden möjligtwis kunna uppkomma eller i händelse af försummelse derwid ersätta, hwad sådant, af annor man verkställt, kan kosta utan någon slags inwändning eller rättgång.

13:o. De 11,588 R:dr 28 ff. b:co, som tillkommer mig för förutnämde murare, timmermans, snickare, smed, plåtslagare, schiffertäckare, glasmästare och målare arbete jemte klockornas nedtagande och uppsättande i en provisionel stapel samt åter uppsättande äfwen som för Hustronans nedtagande och upphängning efter anwising (för hwilka klockors och kronas ofskadade behandling jag answarar särskildt) med all dertill behöflig handlangning samt för alla instrumentier och allt hwad för öfrigt kan dertill erfordras, skola utgå med 3,500 R:dr b:co då grunden är lagd och affyning, 3500 R:dr då kyrkan är rest, och 3588 R:dr 28 ff. då kyrkan är affyning och godkänt, blifwande derefter 1000 R:dr b:co mot fem procents ränta under answarstiden innestående, deraf syfslomännen ega anwända, om uppkomna brister icke skyndsamt afhjelpas.

14:o. Skörelorna ske på 3:ne mil efter wirket. i Sen-

„In gyltans rätans Cypseloman under denna dag med träffat accord om uppläggande af det fermpåstått, som uti § 4 af förutnämnde contract omsformades och s upprättande med afseende Cederholm bistått af hans om förhinderadt.

Ärta, torn och dörrutspång, hvaruti bräddläggning arbetstoftnad är uti det redan uppfordra förslaget be- idt bland timmer och timmerarbete, såll, enligt Kongl. ts tillätsle med fermpåstått sådås. Den härtilt ägande i förslaget berättad till 57 tillor af 84 a 86 R. pr anstättas af fyrans Cypseloman på fyrstoftans be- id, bvarernot ossa, spitt af Cntreprerenturerne anstättas, som arbetet af dem föranshållas, med en vederläggning ja, spitt och arbete af nitio R:co som åtgår.

Störta, stora wissa ofswa och nedan samt med sått, de stora hafwa uppfående längs öfvertalsstafar at vera bästas med 2 kammer på hvarje plåt, hvarför- lararna stora wissa ofswa och nedan samt med sått, gängen, året derpå.

Arbetets wärdighet och goda wertsållande, så Cnt- eurerne samma anstärstid som för öfriga arbetet uti hufwudcontractet öfwerensstämnet och äro spildiga a all skada, som under anstärstiden kan uppstomma felaktighet wid arbetets utförande och icke beror utaf som spiselomanen anstättade materialers beställningst.

Om uppläggande af plåt i sållet för skiffertat form- r i förnadsförslaget upptagna rubert plåt och skiff- e att försmåna och likwid ske efter detta contract anket angår.

„Detta contract skall underståttat Konungens Beslutnings- hafvande och Stoppes-Embeters stadfästelse. Görefad den 22 Juni 1855.

S. M. Löfding.
P. E.
Ola Gustafson. Styfsvärdar.
Gårmed förtjara ut af nöda:
Wari Cederholm.
född Gustafson.
wittnen härwid:
E. M. Sinderholm.
G. M. Salqvist.

M 14. Resolution. Godtänande arbetscontractet, tillåta Lands- höfninge och Stoppes-Embeters, att Löwehads församling stempått till sat, på för denstannas godhet anstärvas och församlingen i förnads- minstning i förnads- Malmö Landscomitor den 5 Augusti 1855.
G. M. Söderholm.
Lund den 6 Augusti 1855.
E. M. Söderberg.

M 15. Meningen till Löwehads nya fyrbyggnad uti 2:ne blad har jag i dag emottagit för att beratt taga en afredning. Löwehads den 10 Nov. 1854.
Magn. Cederholm.
genom Johan Cederholm.
M 16. Konungens Beslutningshafvande i Malmö och Stögwärdiga Stoppes-Embeter i Lund!
Resolution.
Communiteras Cntreprerenturerne, hwilla det ällger wid 3 R:co 16 R. Banco wille, att inkomma med förklarung här-

Cederholm framställde härefter önskan, att blifwa befriad i det vilkor, att verkställa Snidarearbetet på verkstad i, enär han då måste antingen försla det anstafvade timtill stad eller der köpa det till högre priser än i förslaworo upptagna, hvarförutan han förmente, att snickarbetet forsladt från stad till stället skulle skadas och önske han, att det måtte honom medgifwas, att låta föriga det här på stället. Församlingen hade wäl ingenhäremot, men på Pastors anmärkning, att en sådan gift icke kunde göras utan wederbörande myndigheters till, hänföts till dessa afgörandet af denna framställning. Uppläst och erkändt. In sidem.

Nils Nilson, Märten Johanson. J. N. Niding.

§ 10.

Resolution. Då aslidne Byggmästare Cederholms återtagit sig utförandet af det af Cederholm i lifstidenna arbete å Lövestads kyrka, hvar till församlingen lembifall, så finner Konungens Befallningshafwande och uppsambetet skälligt tillåta, att sterbhuset får öfvertagans arbete, samt att, om detta icke i behörig ordning verkas då först mot cautionisterna ansvarstalan bör fullas. Malmö Landscontor den 7 April 1855.

S. S. Troil.

G. Quensel.

A Biskopps-Embets wagnar:
S. M. Mellin.

§ 11.

Såwida framlidne Byggmästaren Magnus Cederholms inneberga Enka Marie Cederholm, född Nilson och dess Johannes Cederholm å egne och öfrige sterbhusdelegares i ar af wederbörande tillåtes fullgöra det kyrkoarbete bestad af Färs härads, som bemålte Byggmästare Cederholm i lifstiden, enligt contract den 24 October 1853 sig t, så gå under tecknade en för alla och alla för en i de borgen för arbetets utförande i öfwerensstämmelse återropade contractet, afwen som arbetets bestånd i sex varandra följande år och för de förfötter af betingade

byggnadssumman som redan äro eller framdeles få lyftas förskräts. Hunneberga den 27 Mars 1855.

Sven Olsson. Behr Anderson. Anders Behrson.
Egare af N:o 6 $\frac{1}{2}$ m:tl Egare af N:o 12 $\frac{1}{2}$ m:tl Egare af N:o 2 $\frac{1}{2}$ m:tl
Stattehospitalsh: Samstattehospitalsh: i Hammarlunda.
marlunda: Hammarlunda.

Nils Nilsson. Johan Anderson. Anders Nilsson.
Egare af N:o 1 $\frac{1}{2}$ m:tl Egare af N:r 4 $\frac{1}{2}$ m:tl Egare af N:o 4 $\frac{1}{2}$ m:tl
Kary och N:o 17, 19 $\frac{1}{2}$ Kary samt N:o 19 $\frac{1}{2}$ Domkyrkojn. i Hammarlunda.
m:tl Hunneberg. m:tl Hunneberga. marlunda.

Egenhändig namnteckningen bewittna på en gång närvarande vittnen:

A. Håkansson. G. M. Söderberg. M. L. Ahlström.
Hörby. Hammarlunda. Westerstad.

Att alla ofwansfrefne reblige män äro egare och innehafware till de under deras namn tecknade hemmar samt att de äro (enligt min öfvertygelse) fullt wederbärfige för den borgen de sig här tillädt; Attesterar. Harlösa den 31 Mars 1855.

J. N. Gabb.

§ 12.

Konglig Majestät har låtit sig förebragas Riksdagsfullmäktigen Ola Swenssons å Lövestads Församlings i Malmöhus Län wagnar gjorda, närlagda, underdåniga ansökan om nådig tillåtelse för nämnde församling att å dess nya kyrka, hvar till ritning blifwit under den 8 Dec. 1847 fastställt, få anbringa jernplåtstak i stället för det å ritningen upptagna schiffertak och derwid funnit Lövestads Församling woro oförhindrad att ifrågawarande åtgärd widtaga. Swilket wederbörande till underdånig efterrättelse ländes. Stockholms Slott den 5 Sept. 1854.

OSCAR.

S. Neuter Dahl.

§ 13.

Contract. Sedan aslidne Byggmästaren Cederholms Enka Mari Cederholm och sonen Johan Cederholm tillåtit öfvertaga det contract om uppförande af ny kyrkobyggnad i Lövestads by, som byggmästaren Cederholm sig i lifstiden

it åtnöja sig med 28 å 32 R. rgs om dagen; att Församlingen
wore förfärad, att, om 1 R:dr betalades till handtlän-
och 2 R:dr till murare, skulle genast behöfligt antal arbe-
fås.

Pastor förmålde, att Entrepreneurerna hade swårighet
betala så hög dagspenning, då kostnadsförslaget, upp-
1853, wore beräknadt på då befintliga lägre arbets-
att de åtgärder Församlingen beslutat, hwarmed han
in del undanbåd sig all befattning, blott kunde gifwa
ning till widlyftiga processer, hwilka möjligen ännu
e kunde till en owis framtid uppskjuta kyrkobyggna-
afslutande, att det deremot utan alla andra considera-
r, borde vara församlingen angeläget och dess förnä-
yste att få byggnaden färdig för hwilket ändamål För-
ningen borde hjälpa till hwad den kunde och då den
a framställningen affåg endast att skaffa arbetare mot
betalning, wore den allt billigt affeende wärd. Werk-
en Björklund, förefallad, förklarade det icke vara möj-
att få byggnaden färdig utan att Församlingen wille
solt, då han hoppades, så wida han kunde få omkring
urare till, att arbetet skulle medhinnas årminstone i
er månad, men kunde han icke ansvara för anskaffandet
med murare. Samtelige närvarande woro dock all-
obeweffliga och widblefwo enhälligt sitt något förhå-
beslut, hwadan framställning om hwad som blifwer att
skall till Landshöfdinge och Biskopps-Embete se.

In idem.

J. N. Dwidings.

Uppläst och erkändt.

Andersson. Nils Wigren.

18.

Konungens Höga Befallningshafwande i Malmö
och

Högwärdiga Biskopps-Embete i Lund!

Resolution.

Skälles till förandens påminnelser. Malmö Lundscon-
i 28 Sept. 1855.

Ex officio.
C. Isberg.

Öfwer härjemte widsamit återställda Herr Contract-
Prosten J. N. Dwidings ansökan, om tillåtelse, att så genom
Entreprenadauction åt annor person öfwerlåta Löfvestads
kyrkoarbete, tillåter jag mig, jemwäl å min moders wägnar,
afgifwa denna förklaring.

Churu ifrågawarande obehöfliga ansökan lemnar anled-
ning till ett widlyftigare gemäle, will jag blott ödmjukast
åberopa bifogade utlåtande i ämnet af en del församlingens
röstegande ledamöter, deribland 2:ne af Byggnads-Directio-
nen och kyrkowårdarne, hwilka alla upplyst, att flertalet af
Församlingsboarna, om icke alla äro af samma tanke.

Emedertid tillförser jag mig höggungstigt bifall åt mina
påståenden, helst jag kan förfätra, att kyrkans murar i år
sola komma under tak, då endast en obetydlig del af tornet
kommer, att till nästa år anstå, hwilket tidigt nästa wår
sola blifwa färdiggjorda, så att arbetet utan menligt insly-
tande derpå af brojsmålet bestämdt skall blifwa färdigt till
derföre bestämd tid, hwilket swärligen skulle kunna medhin-
nas, om Herr Contractsprostens önskan bifalles.

Hunneberga den 27 September 1855.

Johan Cederholm.

N: 19.

Anders Behrsons m. fl. utlåtande.

Seban Entreprenören Johan Cederholm wid Löfvestads
kyrkobyggnad blifwit behörigen delgifwen Herr Contract-
Prosten Dwidings till Landshöfdinge och Biskopps-Embete
ställda ansökan af den 11 dennes, grundat på Sockenstäm-
mobeslutet af den 27 siftilidne Augusti, rörande hans och
modrens skiljande från härwarande kyrkoarbete, har Entre-
prenörerna begärt wårt yttrande i ärendet och så wi af sådän
anledning meddela följande:

att enär ifrågawarande Sockenstämman, som af Herr
Contractsprosten J. N. Dwidings blef utlyst, endast affåg att
fråga Församlingens åboar om de wille lemna dagswerke åt
entreprenören emot betalning, hwilket Församlingens leda-
möter talrikt församlade, bestridde och well påstode, att de
wille hålla sig wid contractet, men icke att sådana åtgär-
der skulle widtagas och ställa antreprenörerna ifrån arbetet
utan att fortsätta det med mera kraft så antage det icke

handlingarna inom 8 dagar efter del-
fändet. Malmö Landscontor den 17 September 1855.

Ex officio.

S. Isberg.

Enligt bilagde Sockenstämmoprotokoll har Lövestads För-
samling beslutat, att Entreprenörerna af Lövestads Kyrko-
byggnad, Herr Johan Geberholm och afl. Byggnästaren Ge-
berholms Enka, hvilka densamma efter afl. Geberholm med
vederbörligt tillstånd öfvertagit, skola från nämde arbete
skiljas, så vida det icke, i enlighet med 10 § af arbetscon-
tractet af den 4 Oct. 1853, så framskridit, att det i slutet
af denna September månad är under färdigt taf.

På de sexton arbetsdagar, som af månaden återstår, är
atta numera en omöjligbet. På tornet, har muren en höjd
6 alnar, återstår 22, på långskeppet 6, återstår 8, på
örussprånget och tvärskeppet icke fullt nio alnar, återstår

Med en arbetspersonal af omkring 20 personer, stundom
låg deröfver och stundom derunder, kan på de 16 åter-
stående dagarna omöjligen murarna uppföras, långt mindre
alkverk, takstol och plättäckningsverk ställas.

Anledningen, att arbetet icke längre framskridit, är den,
Entreprenörerna icke från början försatt sig med till-
räcklig arbetspersonal, hvilken minst hade bort bestå af 50
personer och numera kan den icke anskaffas.

Då jag å embetsvägnar om Församlingens beslut gö-
ranmälan, bör jag, i händelse detta beslut skulle godkän-
nas, i första uppmärksamhet verä, att det förutsätter följande

1:o. Att behörige personer förordnas, som den 1:ste
kommande October kunna det då verkställda arbetet be-
gga samt kostnadsförslag upprätta på färdiggörandet af
toben.

2:o. Att ny entreprenadauction utlyses, att på entre-
nörernas eller deras borgensmäns befohnad arbetet
ta.

3:o. Att från den 1: October Entreprenörerna icke wi-
tillåtas att taga besättning med ett arbete, som de wi-
ll icke hafva i makt att contractsenligt utföra.
vestad d. 11 Sept. 1855.

S. D. Quiding.

N 17.

Protocoll wid Sockenstämman med Lövestads
Församling den 27 Aug. 1855.

Stämman, sammanträdad, att Pastor skulle vara i till-
fälle underrätta Församlingen, att, då kyrkobyggnaden på 4
månader endast framskridit 6 alnar högt, sannolikhet icke wore
för handen; att öfriga 8 alnar skulle kunna uppföras på 4
veckor eller innan September månads slut, med anledning
hvaraf Pastor wille hemställa, om Församlingen wille wid-
taga någon särskild åtgärd för att möjliggöra, att den åt-
minstone wid October månads slut kunde vara under taf.
Stålet, hvarföre Pastor önskade detta, wore, att, om en
del af murarna skulle qvärlemnas till nästa år och då färdig-
byggas, kunde de icke, enligt contractet och utan stada rap-
pas samma år, enär de icke kunde antagas hafwa fått tillräcklig
torla utan att förut hafwa varit utsatta för en värtorla.
Följden deraf åter blefwe, att kyrkan icke kunde blifwa
färdig för än 1857 och Församlingen komme då, att
ytterligare blifwa nödgad hålla Gudstjensten i den tränga
och otjenliga lokalen i skolhuset. Anledningen, att arbetet
så långsamt framskridit war, att tillräckligt antal arbetare
af murare och handlangare icke kunnat erhållas, hvaran
enda sättet wore, att genom betydligt fördöad arbetspersonal
öka upprätta, hvar som felats, men att detta swärligen
kunde åstadkommas utan att Åboarne mot betalning af En-
trepreneuren åtogo sig att skaffa i omgång arbetsfört folk
till handlangare, omkring 30 om dagen till det antal, som
nu förefinnes, och att Entreprenuren förskaffade ännu 10
st. murare.

Församlingens ledamöter, talrikt församlade, genmälde,
ej utan buller, att de hvarken kunde eller wille göra ett så-
dant åtagande, att den hölle sig wid contractet enligt hwilket
kyrkan skulle vara under färdigt taf i September månad
och att, om detta icke blefwe händelsen, wille den hafwa
Entreprenörerna från arbetet skilda, att tillräckligt folk både
kunnat fås och kan fås, om tillräcklig dagspenning efter
årsens pris gifwes, att anledningen, hvarföre byggnaden
icke framgått, war den, att verkförsäljen Björklund, som med
Entreprenuren har såskildt accord, afwisat folk, då de icke

tydligt hindrat arbetets gång, — så villrådig wid de swå-
heter och följder, som ett annat beslut skulle föranleda och
afseende på den oförtrutenhet Byggnästaren Malmgren
att ersätta, hwad som felats, skadnade man i det be-
, att tills widare låta saken bero utan att för närwa-
de några yrkanden fullfölja.

In fidem.
J. N. Quiding.

Upläst och erkänt.

1. Wehrson. Wehr Åkesson.

Rungjordi med besmärshänvisning den 7de 1855.

N° 21.

Till Konungens Befallningshafwande i Malmö
och

Högwördiga Biskopps-Embete i Lund!

Resolution.

Å Församlingen återtagit sitt yrkande om entrepreneurs
nde från besättning med kyrkobyggnadsarbetet, erfordras
närvarande ej något yttrande deröfver. Beträffande
f Herr Prosten Quiding anmärkta afwikelserna från
ng och kostnadsförslag, så finna Landshöfdinge
Biskopps-Embetea skäligt bifalla Herr Prostens förslag
estigning af sakkunnig person, anställas så snart ske kan;
mmobas härigenom Profesorn och Commendeuren Bru-
, att såwida omständigheterna sådant tillåta, ifrågawa-
e besigtning företaga. Malmö Landseontor d. 28 Ja-
i 1856.

På Landshöfdinge-Embete's wagnar:

G. Bråkenhjelm. C. Isberg. S. Neuterbahl.

Bilagde protoco'll, uti hwilket Löwekads Församling å
nstämma den 23 Dec. 1855 afgifwit påminnelser wid
Gederholms förklaring öfwer församlingens beslut af
17 Augusti, utwisar, att församlingen för närvarande
dan Herr Gederholm engagerat skicklig och driftig bygg-
re, affår från fullföljandet af nämde beslut wid be-
ndet af dermed förenade swårigheter, och oaktadt En-
neuren ännu icke fullgjort, hwad honom ålegat, att i
mber hafwa färdigt.

Undertecknad Pastor, som genast från början förklarade
nämde beslut förkastadt, delar så tillwida församlingens be-
slut att icke fullfölja yrkandet af den 27 Augusti, som det
kastare bedrifwandet af arbetet under de sednare månaderna
före wintrens inbrott tydes ingifwa hopp, att Entrepreneu-
ren i sinom tid skall kunna fullgöra sitt åtagande.

Men då här en offentlig byggnad är i fråga skulle jag
måhända ådraga mig, anmärkning, om jag icke wänte upp-
märksamhet på en annan omständighet. Uti resolution af
den 12 Juli 1853 har Konungens Befallningshafwande
och Biskopps-Embete förklaradt sig skola anmoda Hr Pro-
fesorn och Commendeuren Brunius att hafwa uppsigt öf-
wer arbetets utförande och föreskrifwit, att i contractet skulle
intagas förpligtigande för Entreprenören och ställa sig Pro-
fesorns föreskrifter till esterrättelse, hwilket sednare skett. Då
jag emellertid särskildt widtalade Herr Profesorn om denna
sak, förklarade han sig under intet wilkor wilja hafwa upp-
sigt öfwer entreprenadarbeten. Följden häraf har varit, att
byggnaden pågått utan tillsyn af dertill kunnig person och
den uppmärksamhet, som Pastor och Församlingens ledamö-
ter deråt kunnat egna, har, wid bristande tekniska insigter
å deras sida, icke uti någon mån kunnat ersätta nämde till-
syn och öfwen om nämde insigter förefunnits, hade Entrep-
neuren icke varit skyldig att rätta sig efter dem, enär För-
samlingen genom Entreprenaden affagt sig husbonderätten.

Wid detta förhållande anser jag för min del, att före
arbetets fortsättning, till wåren eller under wintermånaderna
en laga besigtning af det som blifwit gjordt, bör företagas.
En sådan fordras kanske endast af den omständighet, att
plättäckning nu föregår på wåta bräder. Dertill har En-
trepreneuren användt tegel på flera och andra ställen än
contractet utwisar, och der sprängd granit skulle användas.
Insigtanden häraf kan jag icke bedöma, men deraf har blif-
wit en följd, att det i första kostnadsförslaget beräknade te-
gelbelopp till wisfa bestämda föremål, som Församlingen
åtagit sig leverera, icke blir tillräckligt. Dertill har man för-
klaradt, att tornet ofwanom kyrkomuren skall uppföras af te-
gel och till den ändan ett förslag till församlingen ingifwit,
oaktadt contractet förbinder honom, att helä byggnaden af

omöjligt att kyrkan kunde vara under tak innan ar-
dens slut detta år, arbetet drifwes nu med all kraft
ar antreprenörerna både vilja och i förmåga att kyr-
gnaden uppföra så att wi alls icke befara någon risk
ro fullt öfvertygade att arbetet medhinnas af dem så
om af någon annan antreprenör.

Vi anhålla ödmjukast, att denna ansökan må lemnas
afseende, som den rättwist förtjenar och hwarest icke
n sse, så anhålla wi att ny Sockenstämma må blifwa
örig ordning om ärendet utlyst innan Dom i målet

öfvestad den 22 September 1855.

Anders Behrson.

Byggnads-Directions ledamot.

ifan Anderson. Anders Nilson. Hans Bengtson.
rs Behrson. Söns Christenson. Ola Jönsson.
hr Nilson. Astrad Behrson. Behr Behrson.
ns Andersson. Jöns Olsson Måns Nilsson.
rs Nilsson. Joh. Gustaf Ehrenborg. Nils Wågren.
Leutnant. Smed.

Anm. Detta utlåtande afgafs jemt 8 dagar för den
då hela kyrkobyggnaden skulle vara under färdigt tak.
blef den icke förrän 10 månader derefter.)

20.]

Protokoll wid Sockenstämma med Lövestads
Församling den 23 December 1855.

i. Sedan Pastor hos Konungens Befallningshafswande
ält Lövestads Sockenstämmas beslut af den 27 skildne
stift angående Entreprenörernas skiljande från härwa-
e kyrkobyggnadsarbete, i händelse kyrkan icke skulle vara
r färdigt tak i September och Konungens Befallnings-
wande skällt Hr Cederholms å egna och dess moders
nar inhemtade förklaring till sökandens påminnelser, så
Pastor detta ärende till i dag pålyst, för att låta För-
ingen, som fattat nämde beslut och således wore sökan-
af förklaringen få del, för att kunna afgifwa de påmin-
er den kunde finna nödiga. Efter uppläsande af denna
aring och en derwid bifogad skrift från ett litet parti,
Entreprenören wetat förskaffa sig, anmärkte ordföran-

den, att så Entreprenören som hans sällskap orått skällt
deras förklaring emot Pastor, som blott å embetswägnar
anmält församlingens beslut och enligt Protokollet, desamma
som förhastadt ogillat, att Aboen Behr Hansson å N:o 37
Lövestad hade, då Församlingen afflog Pastors framställning
om dagsverken till hjälp för arbetets påskyndande, i stället
föreslagit att skilja entreprenören från arbetet, om han icke
hade färdigt, efter contractet, i September månad, att denna
Behr Hanssons framställning blifwit allmänt antagen, och
då Sockenstämman war utlyst för widtagande af åtgärd för
påskyndande af kyrkoarbetet, egde Pastor icke rätt att för-
mena Församlingen fatta beslut om den åtgärd, som den
för sin del ansåg ändamålsenligast. Behr Hansson hade
sebermera för Pastor tillkännagifwit, att hans affigt war,
att påminna Entreprenören, att, om han icke wille ordent-
ligen fullgöra åtagna skyldigheter, kunde han komma att för-
lora hela arbetet, och trodde Behr Hansson, att hans af-
figt så wida icke hade varit utan verkan, som Entrepren-
nören derefter engagerat Byggmästaren Malmgren till ar-
betets bedrifwande. På tillfrågan witsordades nu, hwad
protokollet upptager, att så tillgått som deruti och här fram-
ställdt är och att den förklaringen bifogade skrift af Han-
delsman Anders Behrson m. fl. är till sina uppgifter falsk
och wanställdande.

Wid härefter begärde yttrande, utlätto sig de närwarande,
att, ehuru Entreprenören icke fullgjort sitt åliggande, att
hafwa kyrkan under färdigt tak i September månad utan
densamma nu befanns i det skick, att tornets murar icke
hunnit till höjden af skeppets murar, att, ehuru skeppens
och chorutsprångets murar blifwit uppförda till det ställe,
der den ännu icke anbragta gestuften skall widtaga, samt
försedda med takresning och brädbeläggning, wore dock icke
skeppens gaslar uppförda och plåtbläggningen, som endast
wertställes af en enda person och begynte först 3:ne weckor
efter det den hade kunnat börja, sfer på af wåta genom-
dränkta bräder, icke utan befaradt äfwenlyre för tafets fram-
tida bestånd, ehuru widare skäl varit för handen till miss-
nöje med den bristande tuften bland arbetspersonalen, som
förefunnits, hwilens ständiga besök på byens lönnkrog ej

att arbetet öfvergifwa, tillfrågades han om hjelwertet, det förekommit mig oriktigt och afgaf derpå det swar, dermed war så illa ställt att det icke kunde hjelpas att tillika med basillkotaket omgöras och tillstref han en oduglig timmerman, som det tillhuggit förr än ingren tillhynden öfvertog, med tillägg, att han derpå i entreprenuren uppmärksam, innan det upplades. Wid iare inhemtad underrättelse från af Pastor och Församlingens tillfatt ombud för bewakandet af arbetets utförande efter ritning, upplystes, att midtqvadratens bjelkar blifwit lagmotsatt riktning och att bårbjelken wid långspeppets sättnades, äfvensom, att uti det sednare skanns en bjelke mycket, hwaraf följden blifwit att basillkotakets speglar rutor icke blifwit lika stora, hwilket de enligt ritning bort vara. At detta förhållandet, som jag icke har öning betwisat, har Entreprenuren icke blott uppsälligen rit från Kongl. Maj:ts ritning utan dermed äfwen bruk Kongl. Maj:ts deruti uttryckta ord.

Enligt contractet har det ålegat Entreprenuren, att af och gammalt wirke året förut, innan det begagnas låta rediga allt snickararbetet af mästare från stad, som Pastor godkänner. Under förra året har detta icke skett och snickararbetet utgöres nu af diverse timmerlärlingar, hwilka skicklighet är mig alldeles obekant. Äfwen anmäles att icke tillräckligt wirke dertill är anskaffadt.

Wid dessa förhållanden och då Herr Johan Cederholm, å stadsbhusets wagnar har bestyr med arbetet, undwifwit inställa sig för Pastors-Embete för att erhålla påminner och nödiga förestrifter till rättelse af det felaktiga, så jag jag anhålla, att, intill dess Herr Profesfor Brunius uti tillfälle, att besigtningen företaga och resolution ut på den framställning jag med anledning deraf finna mig befogad göra, arbetet må i följande delar gåas:

- 1:o. Tornets uppförande på tegelmur.
 - 2:o. Basillkotaket.
 - 3:o. Öfriga snickararbetet så länge det icke verkställas snickarmästare från stad, som af Pastor godkännes.
- Finnes härwid felaktigheter, så måste de nu rättas, eme-

dan, enär ingen syn kan, utan att göra sig medbrottslig, tillhynda afwitelser från Konungens ritning, det eljest skall omgöras efter den 30 September, då kyrkan skall vara färdig, hwaraf skulle blifwa en följd, att Församlingen finge umbära sin kyrka ännu längre.

Löwefstad den 10 Maj 1856.

J. N. Lövding.
B. L.

N: 23.

Till Konungens Höga Befallningshafwande i Malmö och

Högwördiga Biskopps-Embete i Lund!

Resolution.

Wid de af Herr Profesfor och Commendeuren Brunius upplysta förhållanden, finna Konungens Befallningshafwande och Biskopps-Embete Hr Contractsprosten Löwings anmälan ej kunna föranleda till någon åtgärd för närwarande; dock anmodas Herr Prosten tillse, att arbetet war der lagligen affsynadt, samt de derwid möjligen förekommande ändringar och rättelser widtagne, innan entreprenadsumman till fullo utbetales.

Malmö-Landscontor den 5 Juni 1856.

På Landshöfdinge-Embetes wagnar:

C. S. Bräkenhjelm.

G. Jöberg.

A Biskopps-Embetes wagnar:

S. W. Mellin.

I anledning af de anmärkingar, hwilka Hr Contractsprosten Löwding gjort wid Löwefstads under arbete warande kyrkobyggnad och de resolutioner, som Landshöfdinge- och Biskopps-Embete dertwifwer gifwit, har underbetnad d. 17 skildne Maj anskällt besigtning å samma kyrkobyggnad och får således i äfseende derpå lemna följande upplysningar.

Kyrkan, som utgöres af lång och twärspepp med för i öster och torn i wäster är till murarna uppförd af gråsten, till omfattningar af tegelsten. Lång och twärspeppet samt tornet ha basillkotak med speglar, men wäntat med järnwagnar. Tornet är till något öfwer hälften uppfördt. Chruitt kyrkan öfwerensättnar och den i wäster...

..... apporru, med utvånrag af golf, omfattningar, gesimser och torngaslar. Snickarearbetet, som skulle arbetas och varit färdigt förra året, är ännu icke widgjordt och fullgöres icke af Snickare från stad, som Pastor godkänt, enligt contractet. Byggnadens exacta öfverensstämmelse med ritningen kan Pastor icke heller bedöma och har desutom derom för närvarande ingenting att säga.

För min del anser jag derföre högst nödigt, att en beigtning föreläges nu snart och i händelse Herr Professor Brunius icke dermed vill sig befatta, hemställer jag, om de byggmästaren Möller i Ustad, som inhämtat sin yrkesutbildning wid byggnads-academien i Köpenhamn, skulle anses omplig, att den förträta. Lövstad d. 2 Januari 1856.

J. N. Qviding.

N:o 22.

Till Konungens Befallningshafwande i Malmö och

Högwärdiga Biskopps-Embeteret i Lund!
Resolution.

Öfverlemnas till Herr Professor och Commendeuren Brunius, som anmodas att wid den beigtning, hvarom landshöfdinge och Biskopps-Embeterens resolution af den 28 sidne Januari handlar, benåget taga i betraktande hwar ta memorial innehåller, samt föreskrifwa Entreprenuren rättelser, som kunna af behofwet påfallas, kunnande den ända inställelsen af nu pågående byggnadsarbeten ej förvarande bewiljas.

Malmö Landscontor den 14 Maj 1856.

På Landshöfdinge-Embeterets wagnar:

C. C. Präkenhjelm.

C. Isberg.

A Biskopps-Embeterets wagnar:

S. M. Mellin.

Att resolution af d. 7 April 1855 har Konungens Befallningshafwande och Biskopps-Embeteret funnit skäligt tillåta sidne Byggmästaren Cederholms storbhus öfvertaga Cederholms i lifstiden åtagna arbete å Lövstads kyrkobyggnaden derjemte förordnat, att, om detta icke uti behörig tid verkställles, ansvarstalan mot borgensmännen skall icke.

Under förliden sommar, då arbetet icke med behörig drift stöttes, fattade församlingen enhälligt på Sockenstämma det beslut, att Entreprenuren skulle från arbetet slljas. Ehuru för egen del anseende detta beslut förkastadt och för tidigt, kunde jag icke underlåta, att detsamma hos höglofliga Embeterena anmäla till det afseende detsamma kunde förtjena. Wid afgifwen förklaring bestreds nämde beslut af Herr Johan Cederholm, underhödd derwid af ett litet anhang som har förstått att förskaffa sig inom församlingen. Då denna förklaring sednare på året å Sockenstämma föredrogs lät församlingen det wänta anspråket förfalla eftersom båda skryppen och choren kommit under resning, samt en kunnig byggmästare blifwit antagen, hwarföre Myndigheterna endast förordnade Professor Brunius att bestigga arbetet för att utdröna, om afwikelser från ritning egt rum.

Wid nämde församlingens åtgörande ansåg jag mig icke å embetswagnar hafwa skäl att taga någon del för eller mot. Undwikandet af eget ansvar ålägger mig nu, att ehuru den förordnade beigtningen icke förfögadt, taga till orda enär arbetet icke blifwit uti behörig ordning verkstättadt.

Enligt contractet skulle hela kyrkan varit under färdigt tag uti September månad förliden år, men först uti Nowtom resning på twärskryppen och under följande vintermånader blef tafet, hwilket nu första gången strykes, upplagdt. Tornet stadnade wid 10 alnar af 28 och skall nu först fullföljas.

Enligt contract skulle kyrkan af gråsten uppföras och tegel endast få användas wid gesimser, omfattningar, torngaslar och golf. Det oaktadt har Entreprenuren anbragt tegel på åtskilliga ställen och bland andra till torntrappan och inre kyrkomuren, på hwilken tegelvägg nu tornet skall uppföras med en gråstensmur af 18 almars höjd och 2 1/2 alnar i tjocklek.

På den af Kongl. Majestät fastställda ritning är bjelverket så utkastadt att uti twärskryppets midtwadrat bjelkarna stola med ena ändan hwila på muren öfwer choret och den andra på en bårhjelle wid långskryppets båda hörn, och afwenledes är distancen mellan bjelkarna utkastad. Då Byggmästaren Malmgren, för kort sedan anmälde, att han, missnöjd med Entreprenurens behandling, såg sig nödsä-

rarna hunnit till 6 alnars höjd. Uti November, wid ädande frost woro skeppens och chorenens murar förda till isen, somt tornet 10 alnar. Återstod då, på tornet, 28 ar och på skeppen gesimsen utom alla gaslar. Den 23 : war takresning och bräbbläggning å skeppen verkställd. Åbetäckningen begyntes och fortsattes hela tiden af en sn, med undantag af några dagar, då ännu en tillkom af höstregn och snöslask genomvåta bräder och affluta fram på wintren. Efter julen begynte Snickarearbetet på wåren 1856 tornbyggnaden änyo, i April den inre rappningar å murarna, som under wintren libit, isgnjer wid hörnen af det regn, som nedslutit från taket, synligast wid vindlarna öfwer midtqwadraten, utåt förhöjsten nte yttre kaltrappningen. Tornet kom under färdigt tak tober och den 20 i samma månad anmälades kyrkan till ning, då likwål takets smörjning ännu icke war afflutad andra gången. Första gången smordes taket wåren 1855 rkan och andra gången i September och October; torn: fick 2:ne smörjningar wid samma tid. En del af sed: smörjningen nedsköldes af höstregn och har regnet un:wintren gått igenom taket.

Härefter och sedan besigtningmännen på ritningarna i kannedom om de dimensioner och den beskaffenhet i öf:som kyrkobyggnaden och dess särskildta delar borde haf: företogs besigtningen i följande genom frågor af Herr ads-Prosten Qwiding angifwa ordning, hwarwid befunns:

1:o. Att fenstren sitta uti omfattningarnas språng, 3 från innerkanten, ehuru ritningen utwisar, att fenstren : sitta wid innerkanten. Geberholm förklarar, att denna kelse stett med Hårabds-Prosten Qwiding medgifwande let Herr Hårabds-Prosten Qwiding dock förklarar icke i förhållandet. Besigtningmännen anse, det fenstren itta ändamålsenligt och att afwikelsen åtminstone icke tar deras waraktighet utan twertom.

2:o. Att korsen i de runda fördjupningarna å twär: ens gaslar, som, enligt ritningen, skola wara öppna, st hafwa stammen öppen, hwaremot armarna blott äro upningar.

3:o. Att soelen, som å ritningen är dragen i rät linea

bilbar höjningar och sänkingar, som Entreprenören sökt afhjelpa med tillmurad tegelsten. Geberholm erböb sig att tätta detta fel med tillmurning af slis-sten och anbringande af jernankare samt påkallade besigtningmännens yttrande, huruwida sådant ej låte sig verkställa. Besigtningmännen förklarade med anledning häraf, att, om tillmurningen gjordes med cement, kunde felet otwifelaktigt rättas, hwaremot Herr Hårabdsprosten Qwiding ansåg, det felet ej kunde afhjelpas med mindre än, att stenarna i nuwarande soele uttagas och andra inmuras.

4:o. Att westra dörren är satt på murens insida, ehuru å ritningen finnes anslag, som utmärker, att den borde sitta å yttre sidan.

5:o. Att en försänkning wid sacristuggolfwet wid dörren finnes, ehuru sådan försänkning ej å ritningen är utmärkt.

6:o. Att södra dörren, hwilket, enligt ritning, skall wara 2½ aln bred är 2 aln. 11¼ tum bred.

7:o. Att norra dörren skall wara 2½ aln bred och 4½ aln hög, är 2 aln. 11¼ tum bred är 4¼ aln hög.

8:o. Att westra dörren, som skall wara 2½ aln bred och 4 alnar hög med en cirkelbåge deröfwer om 1 aln 9 tum är 2 alnar 14 tum bred 3¼ aln hög utom bågen som är 1½ aln hög.

9:o. Att östra dörren, som skall wara 3½ aln hög och 1½ bred är 3 alnar 9 tum hög och 1 aln 15 tum bred.

10:o. Att i westibulen utgöres taket af brädunderslag.

11:o. Att å östra sidan af tornet ej finnes kubbhål, hwilket Herr Hårabds-Prosten Qwiding förmenar wara en afwikelse från ritningen hwilket besigtningmännen dock icke kunna afgöra, då ritningen ej wisar ifrågawarande sida af tornet. I stället för kubbhål äro fördjupningar anbragta.

12:o. Att af de fördjupningar, hwarmed tornet skola wara ornerade, äro de runda öppna.

13:o. Att tornets grundmurar äro:
i första wåningen 2 alnar 13 tum tjocka.
i andra wåningen 2 alnar tjocka.
i tredje wåningen 1 aln 18 tum tjocka.

wisa sig här och der några tums misstag, hwarom ett mare bestämmande tillhör en blifwande affynning. På hela är detta byggnadsverk fullt lika godt som de, hvilka iligen utföras på landsbyggden, hwarest sakkunnig led- 3 brister och mindre inwanda arbetare begagnas. Alltså enligt min öfvertygelse kyrkan så uppförd, att den lofwärntida bestånd. Jag nödgas dock göra några anmärkningar mot de wårdslösheter och misstag, som skäligen bort witas.

Sockeln, hvilken har 3 tums framsprång wid 2 fot, är till den yttersta grad förfuskad; ty den besinnes som-ådes vara iakttagen, men den saknas somligstades nä- helt och hållet. Detta misförhållande har naturligtwis munit af en brådskande wårdslöshet, ty större gråsten blifwit indragen för att passa ej efter sockelns utan es- murens lif. Wål sades, såsom jag oftare hört fuskare, att detta afhjelpes wid rappningen, men jag har med bedröfwelse på många ställen förnummit, att intet slags bruk kan ersätta en dylikt försummelse; ty hwad ena året ypas, det besinnes andra året ha genom wåta och frost lit. Då Socklar å så kallade uthuslångor, hvilka upp- 3 af gråsten med lerbruk, merendels förses med assem- socklar, så skulle det wäl tyckas, att det ej wore för et begärdt, att Herrans hus, som bygges med kalkbruk, so med samma omwårdnad utförda, helst de i annat röja ett wårdslösadt utseende.

Det kunde med mycket skäl fordras, att gråstenen blifwit i bättre tilltuktad, isynnerhet i hörnen. Att rappning utfyller större fördjupningar, sållan eger bestånd, är en så känd sak.

fensterbågarna ha genom misstag blifwit anbragta utt n af omfattningarnas språng. Enligt ritningen hade rbågarna bort ansättas å samma sprängs inre platter, igen så att endast kittfalsarna framstjuit för ljuskans- . På detta sätt hade fensterna blifwit mycket tätare ågarna helt och hållet styddade för regn och röta. Örutberörde sätt kostar wida mer än det sednare, så ifrågawarande misstag beklagas. För öfrigt wisar

glasmästarens arbete skicklighet, så att derwid intet är att erinra.

Lång och twärseppets samt chorets basilikotak är på det hela rätt utfördt, dock märkes i midtqwadraten någon skef- het, som skäligen bort undwiskas, men hwilken är af mindre betydighet.

Att mer tegelsten blifwit i omfattningar och gesimser an- wänd än, som warit behöflig, om man nemligen rätt för- stått huru man bort bete sig, är en sanning. Men det är tämligen förläsligt, att den, som har mindre byggnadswa- na ej alltid wet, huru besparingen bör göras, utan att nå- got förfelas.

Då kyrkobyggnaden är nära färdig, så synes det mig icke vara skäl att derifrån skilja åtagaren, helst någon skick- ligare skulle swärligen fås till att åtaga sig fullbordan af ett arbete, hwaraf en mindre del återstår och hwaraf ett och annat aldrig kan bli, hwad det med bättre ledning kunnat för samma pris bli.

I afseende på det återstående af merberörde arbete har undertecknad till följe af Landshöfdinge och Biskopps-Embe- tenas sednare resolution wänligen föreskifwit åtagaren det, som wore ytterligare att wid byggnadens fullbordan iakttaga. Att de misstag, som blifwit begagna i afseende på sockeln, fensterinfattningen och takindelningen ej kunna afhjelpas, ligger i sakens natur.

Härjemte får jag äran bifoga de handlingar, som blif- mig tillställba.

Wördsamt

C. S. Brunius.

Lund den 4 Juni 1856.

N: 24.

Protocoll, hållet wid besigtning å Löwestads Kyrka den 27 Maj 1857.

Seban Pastor i Löwestad, Herr Håradsposten Qwibing uti ansökan till Kongl. Majestät's Befallningshufswande i Malmö och Biskopps-Embetet i Lunds stift af den 2 sif- tidne Mars begär, att den nya kyrkobyggnaden i Löwestad, hwilken 1854 påbörjad af Entreprenuren, Byggmästaren M. Geberholm, sedermera, då han samma år aflidit, werk-

42:o. Att plåttaket väl i allmänhet wore af god beskaffenhet och skulle falsarna slås bättre till och skulle smörja wälköft olja och kinnrot påstrykas wid tjenlig årstid samt
43:o. Att basillikotaket sammanlagda quadratinne, räknadt efter slåt yta, wore i det närmaste 1200 quadrat.

44:o. Förgyllning å predikstolen saknas, efter kostnadsaget.

Öfrigt hade besigtningmännen icke något wid arbetet att iaktta utan förklarade detsamma vara af god beskaffenhet.

På framställda frågor af Hr Hårads-Prosten Qvibing:

1:o. Huruvida det ej kunde vara af wäsentligt intresse för kyrkobyggnaden, att stenen blifwit så illa tuktad, förre fördjupningar måst fyllas med kalkbruk, att remsförekommo i murarna, och att fuktfläckar å murarna kommit deraf, att dessa under wintren länge varit utädda sålunda utsatta för regn?

2:o. Huru många plankor, som till basillikotaket kunde användas samt

3:o. Huru mycket tegel som till kyrkobyggnaden åtgått contractet icke bestämda föremål?

Örklarade besigtningmännen, 1:o att de ej kunde finna intydda isylander af kalkbruk och remmor i någon måtto och menligt inverka på byggnadens bestånd samt att fuktarna med tiden gingo bort. 2:o att de ansågo, det om 9 tolfte plankor till basillikotaket åtgått. 3:o att de ligen kunde uppge, huru mycket tegel som åtgått, det upplöstes, att tegel nyttjas bland grästen till förbindare, chorbåge, inre muren wid loftet, torntrappan och skeppsgastar m. m.

Derefter gjorde Hårads-Prosten Qvibing den framställning till Entreprenören Cederholm, att, då, enligt kostförslag, 62,000 murtegel wore afsedde till kyrkobyggnaden och församlingen] dem levererat, men Entreprenören icke att gagna tegel till annat än uti contract och förslaget icke ej allenast användt alla de 62,000 murtegel församlingen levererat utan uppge, att han derutöver ytterligare köpa tegel för 500 rdr öko, kunde han ej allenast icke göra det på ersättning för dessa 500 rdr öko utan wore der-

med skyldig, att godtgöra de 7000 ft. som bort öfverblifwa, om han icke, mot contract och förslag användt af den tegel församlingen levererat. Dock föreslog Herr Håradsprosten öfwerenskommelse i så måtto, att Cederholm skulle afstå från anspråk på ersättning för öfverannämnde 500 R:dr B:co emot det att församlingen afstode från anspråk å ersättning för 7000 ft. murtegel och ingick Cederholm på denna öfwerenskommelse, hwarpå Håradsprosten begärde, att den samma måtte blifwa intagen i protocollet, hwilket, ehuru främmande för besigtningen denna förening kunde vara, undertecknad ej ansåg sig ega rätt att förwägra.

Slutligen begärde Herr Håradsprosten Qvibing, att i protocollet så antecknadt, att Entreprenören försått ställnings- och hwalfbågsverket, som till 133 R:dr 16 ft. B:co war i kostnadsförslaget beräknadt.

Consistorii-ombudet förklarade, att, då åtfyllige af öfverannämnda afwikelser från ritningen wore för kyrkan wanprybande, borde framförallt och owillkorligen sådana afwikelser rättas och förenade kronoombudet sig uti detta förklarande hwaremot församlingens ombud androgo, det de mindre såstade sig wid smärre afwikelser från ritningen än arbetet wore af god och waraktig beskaffenhet och dertill endast åskade rättelse uti de afwikelser från ritningen och uti de felaktigheter, hwilka i någon måtto kunde minska waraktigheten.

Det af Herr Hårads-Prosten Qvibing begärda kostnadsförslaget kommer att af besigtningmännen upprättas och detta protocol biläggas.

Ut Supra

In idem

Nils Witthoff.

Protocollet, af mig justerat, godkännes:

J. N. Qvibing.

B. L.

G. Carlsson. Ola Swensson. Ola Jönsson.
Anders Nilsson. M. Hellqvist. G. Östergren.
S. F. Möller. E. Beckman. J. Lindblad. G. Friberg.

Häremot erinras, att jag icke medgifwit qvittning af tegeln på annat villkor, än om församlingen wid blifwande Sockenstämma godkänner arbetet, då jag reparerar basilliko-

- i fjerde våningen 1 aln tjocka.
- 14:o. Att kyrkans grundmur är med soele 2 aln 1 $\frac{1}{2}$ a tjocka och utan soele 1 aln 23 $\frac{1}{2}$ tum tjocka.
- 15:o. Att stora gångens bänkrad, som enligt ritningen se vara 36 alnar lång är 35 $\frac{1}{2}$ aln lång.
- 16:o. Att tvärskeppsgångens bredd, som skulle vara alnar är 2 alnar och 19 tum.
- 17:o. Att stolarnas längd i tvärskeppet, som enligt ritningen, skulle vara 6 aln. 12 tum, är 6 aln. 2 tum.
- 18:o. Att stolarnas höjd, som skulle vara 1 aln 12 $\frac{1}{2}$, är 1 aln 13 tum.
- 19:o. Att den upphöjning af golfwet till 6 tum utan och under altargosfwet och skranket intill stolarna, som ingen utmärker, ej är anbragt utan ligger golfwet invid skranket i plan med öfriga kyrkogolfwet.
- 20:o. Att altarfrankets öfre kant, som, enligt ritningen se stå 6 tum högre än stolradernas öfre kant, står två i lägre.
- 21:o. Att korset å altaret, som, enligt ritningen, har färg öfwen å foten, är förghyllt utom foten, som är ad i marmor färg.
- 22:o. Att chordörren, hwilken, enligt hwar ritningen isar, skulle vara en så kallad spegeldörr med tvärpost, låt på innerribban.
- 23:o. Att midtqwadratens bjelkar, som, enligt ritningen i ligga i öster och wester på en bärbjelke i motsatta hör- . ligga i norr och söder.
- 4:o. Att bjelkmellanrummen, som, enligt ritningens ut- mde skulle vara 7, i hwarje qwadrat, äro uti båda qwa- erna i långskeppet tillsammans 15.
- 25:o. Att basilicotaket's plankor, hwilka, enligt ritningen i under bjelkarna, äro insurna uti bjelkarna och att lens och plankans samsälda höjd är 10 tum samt bjel- as bredd 6 a 7 tum.
- 26:o. Att, då enligt ritningen, de under bjelkarna lig- de plankor sammanbindas med plankfyllnader och plank- ä äro 8 tum breda, saknas plankfyllnaden och plankans . är 6 a 7 tum

27:o. Att tjockleken af brädberna i caetterna är $\frac{1}{2}$ a 1 $\frac{1}{2}$ tum.

28:o. Att basilicotaket är måladt i effärg, ehuru ritning- gen visar, att underplattorna skulle warit ljusbruna med 2 röda linier, rosetterna hwita och fyllnaden grå.

29:o. Att midtqwadratens ribbjelke och spännstol har en motsatt rikning af den ritningen utwisar eller i öster och wester, i stället för söder och norr.

30:o. Att tvärskeppens inre bredd, som skulle vara 15 alnar, äro 14 alnar 18 tum a 14 aln. 20 tum och att långskeppets bredd icke öfwerallt är fullt 14 alnar 21 tum.

31:o. Att listen på tvärskeppet är murad tillsam- man med chorutsprånget, ehuru ritningen utwisar mellan- rum.

32:o. Att afståndet emellan långskeppets gestins och chortaket, som, enligt ritningen, skulle vara 18 tum, är 9 tum.

33:o. Att fenstren, som skulle vara 5 alnar höga och 1 aln breda, äro 5 alnar 2 tum höga och 23 tum breda.

34:o. Att tornets höjd till takstolen, som skulle vara 28 alnar och 12 tum, är 28 alnar 16 tum, och gaswel- höjden, som skulle vara 9 $\frac{1}{2}$ aln, är 10 alnar.

35:o. Att tornets bredd, som skall vara 10 alnar, är med soele 10 alnar 14 tum och utan soele 10 alnar 8 tum.

36:o. Att långskeppets yttre längd, som skall vara 30 alnar, är 30 $\frac{1}{2}$ alnar.

37:o. Att tvärskeppens sidor, som skulle vara 15, äro 15 $\frac{1}{2}$ aln långa.

38:o. Att bokhyllorna i stolarna äro af klufna bräder.

39:o. Att så kallade wattenblåsor finnas å foten till predikstolen, hwilket utmärker, att denne ej warit af wäl torkad wirke.

40:o. Att takets speglar slagit sig. Ett bristfälle, som besigtningmännen förklarade tunna afhjelpas på det sätt, att twenne reslar inskjötos i hwarje fyllning och att speglar slogos öfwanpå.

41:o. Att innerribban af tvärskeppsgaslarna ej med kall- bruk äro afrappade.

	Transport	8,122.
42 ft. 16 aln 8—10 tums bjelkar	630.	
11 tolfte 7 aln. 8 tums planfor		
9—10 tum	192.	
16 d:o 7 aln. 2 tums dito enligt ritningen	240.	
60 d:o 6 alnar bräder a 1½ tum d:o	720.	
Forsling	200.	
Arbetslön för Snickare samt nuvarande taks nedtagning och det nya upplägning	1500.	
Diverse spik och lemm	75.	
Målning enligt ritningen	500.	4,063
31:o. För uttagandet af listen å tvärfjoppet, som är sammankmurad med Chorutsprånget		25.
30 32—37 kanna icke bringas till öfverensstämmelse med ritningen utan kyrkans ombyggnad.		
38:o. Andra bokhyllor af 1½ tums bräder i stället för klufna bräder, enligt contract och förslag	50.	
39:o. Foten till predikstolen ommålas	10.	
40:o. Se öfwanför om taket.		
41:o. Afrappning på inneridan af tvärfjoppsgaslarna	50.	
42:o. Tillklappning af jerntakets falskar och smörjning verkställas genast af Entreprenören.		
44:o. Förghyllning å predikstolen enligt kostnadsförslaget	100.	
		<hr/> Rdr R:gs 12,420.

Uttad den 25 Juli 1857.

S. F. Möller,
Byggmästare.

S. Östergren,
Snickare-Mästare.

Mättelser.

Sidan 7 raden 9 står motwägas, läs motwägas,
 " 9 " 32 " ritning, " ritning,
 " 11 " 1 " Befallningshafwande upptoge, läs icke upptoge,
 " " " 20 " pastoren, läs pastorer
 " 15 " 25 " uppstalladt " uppstalladt
 " 26 " 32 " kornisbly " kornisbly.
 Några smärre bokstafsfel som förefomma torde läsaren benäget ursägta.

t, iståndsätter sockeln och tillklappar falsarna å wäntanta så att det blifwer tät.

M. Malmqwist,
Infan Cederholms wägnar.

Joh. Cederholm.

25.

Förslag

stnaden som erfordras, att fortsätta Lövestads nybyggda i uti det tillstånd, som Kongl. Majestätis ritning af d. Dec. 1847 föreskrifwer, upprättadt efter besigtningssproset den 27 Maj 1857.

Fensterbågarnas flyttning till den plats ritningen wisar	300 R:dr
Gaswelforsens öppnande	20.
Sockeln: Fast framprång på orappad mur till 3 tumers bredd och 1 alns höjd	2,500.
Lös sockel med cement anse wi kosta 400 R:dr B:co.	
Westra dörrens flyttning till yttre språnget	25.
Östra dörrens flyttning till yttre språnget för att undwika fördjupningar in-	25.
nantill	
7:o Rättelse af dimensionerna i södra och norra dörröppningarna och dörrarna . .	75.
Samma rättelse wid westra dörren . .	75.
Dito å östra dörren	50.
Anbringande af basillkotat i westribulen	225.
Ljudhol å östra tornväggen. Twistigt	
Igenmurning af tornets runda öppningar	12.
Tornets murar, som från 1:sta loftet till	
klockorna endast har 2 alnars tjocklek, i	
stället för 2½ aln enligt ritning och con-	
tract, kunde icke rättas utan genom om-	
byggnad af tornet från 1:sta loftet, der	
affattsen begynner, i ett för allt . . .	3,500.
Grundmurarnas å kyrkan dimensioner	
kunna icke afhjelpas utan ombyggnad.	

Transport 6,807.

	Transport	6,807.
15:o, 16:o 17:o. Stora gångens bänkrader utwidgas till 36 aln. och tvärfkeppslarnas längd till öfwerensstämmelse med ritningen		300.
18:o. Förbigås.		
19:o. Golvets upphöjning under altare och predikstol och å platsen deremellan och stolarna samt hela partiets försättande i likhet med ritningen		1000.
20:o. Inbegripen under den föregående.		
21:o. Förgyllning å korsets fot		15.
22:o. Inbegripen under femte punkten.		
23:o 29:o. Basillkotatet har följande afwikelser från ritning: Midtqwadratens bjelkar ligga i norr och söder, i stället för öster och wester. Långskeppets takindelning utwisar femton mellanrum på 2 qwadrater, i stället för 14. Bårbjelken wid långskeppets hörn finnes icke. Bjelkarna äro 7 tum breda i stället för 8. Plankorna äro insfurna i bjelkarna i stället att ligga under dem. Plankfyllnaden saknas derföre. Spegelarna eller caceterna äro af samtagna bräder, som i stället för 1½ tum äro till en stor del endast ¾ tum. Målningen i ekecouleur, olika med den på ritningen. Härigenom allt har taket blifwit fast, bjelkarna förswagade och speglarna till största delen dels spruckit dels slagit wäg, hwilket sednare härrörer derjemte deraf, att wirket icke warit torrt, att stutrestar saknas så wäl som fyllnader mellan speglarna på loftet. Takets bringande till öfwerensstämmelse med ritningen och till waraktighet fordrar omgörning och nya materialier, hwartill åtgå:		

Transport 8 109

	Transport 4,389.
aln. elefol till bänkfarna 6—7 m a 16 ft.	53: 16 —
l. volstrar 6 aln. 5—6 tum 12.	87: 24 —
olfter tvårläkten till resnin- n 1: 32.	16: 32 —
o goda 6 aln. bräder 1 1/2 m tjocka, 9 tum breda till lf i 112 ft. bänkar 4 R:dr tolfter 6 aln. bräder 1 1/2 tum ka 11 1/2 tum breda till bänk- ar och ständare a 6 R:dr o bräder 6 aln l. 1 1/2 tum ka till bänkyggar, dörrar, hyllor, knäfall och listor, at skåp i sacristugan a 4 R:dr t 3 tum och 1 tolst 2 tum aln. plankor till murlistor för skarne	132. — — 75. — — 224. — — 20. — —

Timmer till Tornet.

ankarebjelkar i 1:sta afdel- gen 7 al. 8—8 tum 1: 36 d:o wid kloforna i 2:dra d:o aln. 8—9 tum 2: 32.	8. 36 — 16. — —
d:o i 3:dje bjelklaget 9 aln. 8 tum 2: 32.	10. — —
forebjelkar 14 aln. 7—8 i 2: 16.	4. 32 —
ankarebjelkar i gastvelesten aln. 7—7 tum 1: 16	2. 32 —
pann 11 aln. 6—7 tum 16	10. 32 —
12 aln. tråd till stråspannar 6 tum 1: 16.	10. 32 —
orsbjelkar 10 aln. 6—6 1 R:dr.	2. — —

Transport 4389. — —

	Transport 4389. — —
8 ft. handbjelkar 5 aln. 6—6 tum 24 ft.	4. — —
1 ständare 16 aln. 8—8 tum	3. 32 —
6 ft. skarptantiga träd till klöf- stol 12 aln 9—9 tum 5: 16 6 ft. dito dito 12 aln. 6—7 2 R:dr	32. — — 12. — —
12 tolfter 6 aln. bräder till torn- betäckning a 3 R:dr	36. — —
3 d:o 6 aln. 1 1/2 tum bräder till 2:ne loft a 4 R:dr	12. — —
96 d:o 6 aln. bräder till plåt- bottnar på kyrkan och sacristu- gan a 2: 32.	256. — —
5 1/2 d:o 7 aln. 2 tum plankor till dörrar och fensterbågar a 8 R:dr	44. — —

Till basillikotaket.

11 tolfter 7 aln. 3 tum plankor 9—10 tum breda 12 R:dr	132. — —
16 d:o 7 aln. 2 tum d:o 9—10 tum breda 8 R:dr	128. — —
60 d:o 6 aln. 1 1/2 tum d:o 9 tum breda 4 R:dr	240. — —
Arbetslön för bjelklag, takstolar, brädbetäckning till jernplåtar, klofstol, basillikotak, bänkar med golf, dörrar, fensterbågar, ställ- ningsbyggnader och hvalfbå- gar, tillsamman	1,500. — — 3,805. 4 —

Smedarbete.

28 ft. murankare i tornet a 2 R:dr	56. — —
8 ft. skrufankare till klofstolen a 1: 24	12. — —
4 d:o skrufbottnar till torn-takstol- len 16 ft.	1. 16 —
	Transport 8,194. 4 —

och tillsynen öfver arbetet. I contractet bör intagas, att
 intreprenuren är skyldig ställa sig till efterrättelse, hvad
 herr. Professorn, i och för arbetets verkställande i öfver-
 stämme med ritning och kostnadsförslag, finner lämp-
 at föreskrifva. Swad angår Pastors-Embets hemställan
 till den brist i tillgångarna till byggnadskostnadens
 utgörande, som kan öfverstå, sedan kyrkans contanta be-
 ställning blifwit använd och Församlingen fullgjort sitt åta-
 nde att anskaffa materialer och utgöra dagsverken m. m.
 å af kyrkans blifwande inkomster få gäldas i den mån
 dessa blifwa att tillgå, så finner Konungens Befallnings-
 swande och Biskops-embetet det ej vara frivående emot
 fattningarna, att kyrkans inkomster, i den mån de icke
 öfverdras för andra henne åliggande utgifter, användas till
 utgörande af nämnde brist. Malmö Landscontor den 12
 ti 1853.

E. G. Troil.

Wih. Foge.
 C. Jöberg.

N: 4.

Resolution. På lifa wilfor, som äro föreskrifwne i Ko-
 nungens Befallningshafswandes och Biskops-Embets re-
 sultion af den 12 tilldne Juli, kommer ny auctio å ar-
 tit att företagas den 21 nästkommande Oktober kl. 11 f.
 mid kyrkan och anmodas Herr Hérads-Prosten att föra
 a nämnde auctio och det derwid förda protocoil hitfända
 pröfning af skeende andub. Malmö Lands-Contor den
 September 1853.

E. G. v. Troil.

Wih. Foge.
 C. Jöberg.

N: 5.

Utdrag af kostnadsförslaget till af Kongl. Majestät den
 December 1847 i Räder gillad ritning till Borefstads
 i Hårs härad af Malmö län, ända uppgjort af Bygga-
 aren Magnus Geberholm den 9 Februari 1853.

Murare arbete.

1 last gräfen till omgrifnings-
 arar a 6 ft. D:o 500. — —

bet vara må jemte grundgräf-
 ning

3,800. — —	
42 ft. flis-sten från Komstad till wattenfalls bottnar i fenster och fördjupningar samt i ljudholen inköpspris 2 R:dr	84. — —
3 ft. hela dörrtrösklar d:o a 1: 32	5. — —
	4,389 — —

Trädwirke och Arbetslön.

40 ft. bjelkar 16 aln. långa 7 a 10 tum a 7 R:dr	280. — —
2 ft. d:o till bärbjelkar 16 aln. långa 8—10 tum a 7: 32	15. 16 —
5 ft. ribbjelkar 16 aln. 8—10 tum 3: 32	18. 16 —
16 ft. rimstycken a 16 aln. 6—7 tum 2: 32	42. 32 —
3 ft. dito a 14 aln. 6—7 tum 2: 16	7. — —
28 ft. träd till fotstycke för sparrar 12 aln. 7—8 tum 2 R:dr	56. — —
104 ft. sparrar 12 aln 6—7 tum 1: 24	156. — —
25 ft. träd till sparr-styfwor 5—6 tum 1: 5. 4.	27: 37 4.
50 ft. handbjelkar 7 aln. 5—6 tum 37: 4.	38: 42 8.
4 ft. wintelsparrar 16 aln. 7—8 tum 3: 16.	13: 16 —
2 ft. handbjelkar till dessa. 12 aln. 6—7 tum 1: 24.	3: — —
18 ft. spännstolsstyfwor 10 aln. 8—8 tum 2: 24.	45. — —
9 ft. spännstolsstolpar 6 aln. 8—9 tum a 2 R:dr	18. — —
3 ft. bjelkar till sacristugan 12 aln. 7—9 tum 3: 8.	9: 24 —

Transport 4,389 — —

etta kostnadsförslag länder öf till efterrättelse
1. Andersson. Behr Andersson. Anders Behrson.
2. Åboerna Håkan Andersson, Behr Andersson, och
3. Behrson här förut under denna dag tecknat sina
intygga undertecknade på en gång närvarande vittnen.
Bestad den 21 Oktober 1853.
Lagn. Geberholm. L. W. Linderström.

6.

Arbetscontract.

Åboerna Håkan Andersson, Anders Behrson
och Behrson på Entreprenad-auction den 21 den-
nede uppförandet af den nya kyrkobyggnaden i Lö-
fveby emot en summa utaf 11,588 R:dr 28
och de derefter på mig öfverlätt nämnde arbete,
Församlingen dertill gifwit sitt samtycke och tillåtit kyr-
kostämman att derom med mig uppgöra contract, så
att jag, att, i öfverensstämmelse med den rimning,
Kongl. Majestät den 28 December 1847 blifwit i
afseende och med det kostnadsförslag, som blifwit wid
i föredraget och af inroparna påtecknad, fullgöra
arbetet, derwid jag tillsläpper alla behöfliga materi-
al- undantag af gråsten, tegel, kalk samt grus, som
af Församlingen och verkställen alla dithörande ar-
bet- undantag af förslor för materialier samt en om-
räkningen på fodnens matlag wid upptagande af
mig sprängda stenar, allt emot öfverensstämmande sum-
ma 1,588 R:dr 28 st. B:co under följande villkor:
Jag åtager mig uppföra kyrkan så, att den, lig-
gande på sin plats, kommer midt på kyrkogården på lika af-
stånd i kyrkogårdsmurarna i öster och väster samt i norr
och söder grund kommer utom gamla kyrkmuren.
Den nya kyrkan skall till längd, bredd och höjd,
och wattenfall, dörr och fensteröppningar samt all
utföras med sådan storlek och anordning, som
af ritningen utwisar. Grundwalarna läggas på
en djup under jordytan och till 3 alnars bredd i
och utgör tummare uppåt, så att gräfvarnas bot-

ten öfverallt hinnes. Omgifningsmurarna som uppföras
af sprängd gråsten, wäl tuftad, hållas hwad kyrkan angår,
2 alnar tjocka och hwad tornet angår, 2½ aln och yttre
hörnen uppdagas af synnerligen wäl tuftad gråsten. Dörr
och fensteröppningarna gaswälskräft, båggestimfer och torn-
gasflar, murar med god och wäl bränd tegelsten i noga öf-
verensstämmelse med den gifna ritningen och tillhör mig
att granska och godkänna eller cassera den af Församlingen
levererade sten, om den icke skulle innebärfwa förutnämnde
egenheter. Trösklarna skola bestå af hel huggen gråsten el-
ler sandsten och derutaf efter behof tillställas och plane-
ras, så att ingångarna bli bekwäma. Tornet skall byggas
fullkomligt efter ritningen, men derwid dock tillses på för-
hand, att utrymmet för klosterkapeln blir tillräckligt, med af-
seende hwar på, om behöfwet så skulle fordra, nödigt utrym-
me beredes.

3:o. Grundwalarna, som läggas i kalkbruk med grof
gråsten, böra med omsorg utpinnas. All murning öfwan
jord verkställas med wälberedt murbruk nemligen af ösläkt
kalk och jordfritt grus. Alla murar finputsas inwändigt
samt utwändigt till dörr och fensteromfattningar, båggestim-
fer och torngasflar, men för öfrikt afrappas ytterwäggarna.
Wattenfallsbottnar i fördjupningar och fenster samt ljudhål
anbringas af huggen sten.

4:o. Alla förankringar böra wäl verkställas och allt
smide wäl arbetas. Takskolarna böra med noggrannhet till-
huggas. Bjelkarna hafwa sin fulla längd och tjocklek. Bräd-
balkadnaden å tornet och chorutsprånget samt schifferunderla-
get, bestående af 3 tumms breda läkten, sägade af 2 tumms
tjocka plankor, skola läggas uti jemt sluttande plan utan
öjmheter. Kroppås och winkelbleck skola bestå af goda
jernplåtar och synnerlig noggrannhet användas, der kyrka-
takets slutar till tornväggen eller chorutsprångets tak till kyr-
kouwäggen öfwen som i winklarna och rämnorna på tornet,
att icke någon wäta der må intränga; jernplåtarna skola stry-
kas så undertill som öfwantill och i falsarna med olja, tim-
röl och silfwerlitt. Alla falsarna skola läggas efter fallet.
Schiffern, som skall utgöras af dubbel engelsk schiffer upp-
lägges af uti yrtet fullkomligt kunnig schiffermästare.

	Transport 8194. 4 —	
b:o sprint-ankare till kyrkan		
2 R:dr	56. — —	
3 ståta ankare med krampor		
1 R:dr	8. — —	
ig med staplar, förshängslor,		
är och stormhakar till 4 ft.		
erbörrar a 10 R:dr	40. — —	
ig till 15 ft. fensterluster och		
ie fenster på tornet 2 R:dr	32. — —	
till 112 ft. bänkar, med		
ngslor, regler och sticankare		
40 ft.	93. 16 —	
g till 9 ft. spännstolar med		
tnar	30. — —	
af åttifillige forter, 3, 4, 5		
6 tumms	150. — —	
		478. 32 —

Mät- och Schiffer arbete.

kistor jernplåtar till winkel,		
oppås och kanbled 36 R:dr	144. — —	
:o dito till for-utsprånget		
36 R:dr	54. — —	
:o b:o till tornbetäckning		
16 R:dr	189. — —	
ggning med tillsläppning af		
och olja	110. — —	
) Schiffer a 50 R:dr	625. — —	
gning med tillsläppning	100. — —	1,222 — —

Glasmästare arbete.

flörre fensterluster med for-		
blj, norstt fronglas, och		
njern samt rosetter öfwerst		
) R:dr	360. — —	
luster något mindre b:o b:o		
R:dr	60. — —	
		Transport 8194. 4 —

	Transport 8194. 4 —	
Ett halft och ett helt fenster med		
b:o på tornet	20. — —	440. — —

Målare arbete.

112 ft. bänkar med fäten i olje		
färg a 1: 32	186. 32. —	
32 ft. fensterbågar a 32 ft.	21. 16. —	
4 ft. dörluster i oljefärg å båda		
sidor	20. — —	
Basilikotaket i oljefärg 1590 qv.		
aln. a 12 ft.	397. 24 —	625. 24 —

Altareinredning och Predikstol.

Bolstrar och golf i sacristugan,		
altarestrank, knäfall, chorstrank,		
altarebord och kors med beslag		
och målning samt åtta förghyll-		
ning å korset	200. — —	
Predikstol och baldakin med mål-		
ning och åtta förghyllning	160. — —	360. — —

Diverse.

Ställnings och hvalfbågswirke		
jemte alla till arbetet behöfliga		
instrumentaller	133. 16 —	
4 Disp. hornlimm till allt snicka-		
rearbetet a 10 R:dr	40. — —	
Klockornas nedtagning, anbringan-		
de i provisionel stapel samt		
derefter uppsättning i tornet		
beräknas till	100. — —	273. 16 —

S:a R:dr B:co 11,593. 28 —

Magn. Cederholm.

Föredraget wid entreprenad auction wid Löbestads kyrka
den 6 September 1853.

J. N. Qvding.